

12

NOVINY KEŽMAROK

Kultúrno-spoločenský
mesačník mesta

VIANOCE
2020
5. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko
v Kežmarku

Pri hrade bude socha
Imricha Thökölyho

str. 5

V dvoch kežmarských škôlkach
pribudli vláčky

str. 7

Spomienkové
slávnosti v meste

str. 3

Mikuláš v Kežmarku rozsvietil
vianočnú výzdobu

» viac na str. 3

DREVONA®

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347 email: kezmарok@drevona.sk

PF20002

www.kia.sk

JE ČAS ZÍSKAŤ VIAC

Vo výbave EXTRA sklalom v KIA POPRAD

S FINANCOVANÍM KIA SELECT VRÁTANE POISTENIA

RIO

KIA
The Power to Surprise

Nová Kia Rio, ešte viac výhod pre vaše zážitky.

Je čas získať viac! Prichádza úplne nová Kia Rio. S revolučným financovaním Kia Select s 0% úrokom a kompletným poistením mesačne už od 98 € a to vrátane klimatizácie, Bluetooth a jedinečnej sedem-ročnej záruky. Viaceré informácie vám radi poskytneme priamo v predajni, alebo na nižšie uvedených kontaktoch.

 Motor Group Poprad, spol. s r.o.
Partizánska 3800, 058 01 Poprad
Tel. č. 052/781 9230

kiapoprad@motorgroup.sk
www.motorgroup.sk

 KIA POPRAD

Kombinovaná spotreba paliva 5,5 – 6,4 l/100 km, emisie CO₂ 126 – 146 g/km / WLTP: Žiaruka 7 rokov/150 000 km, Cxterazok je 0,28. Pri financovaní vozidla prostredníctvom Finančného lízingu a akreditácie vo výške 95%, účinnosť trvania zmluvy 48 mesiacov za max. ročným nájomom 10 000 km, Prvách 47 dní je vo výške 912,5 €, Počas trvania je vo výške 4 200,00 €. Uvedené poplatky sú vrátane hazardného a povinného zmluvného poistenia v poisťovni Allianz. Lízingsový úrok je 0,00 %, spracovateľský poplatok je 297,25 € a poplatok za prevod vlastníctva pri ukončení lízingu je 64,34 € + DPH 12,47 %. Financovaný nájom je 946,50 € a celková zaplatená suma vrátane akordácie a poplatku 12 500,00 €. Uvedené sumy sú v DPH. Financovanie zabezpečuje FSDB Leasing, a. s.

PF20001

DR. ALEXANDRA 24
060 01 KEŽMAROK

HOTEL CLUB

ďakuje všetkým verným zákazníkom, ktorí aj v tomto ťažkom roku 2020 využili naše služby, a tým podporili našu spoločnosť pri udržaní zamestnanosti.

Veríme, že Vám naďalej budeme vedieť poskytnúť naše služby pri príležitostiach Vašich osláv, stretnutí alebo iných rodinných udalostí.

WWW.HOTELCLUBKEZMAROK.SK
+421 (52) 4524051-2

rezervácie ubytovania: recepciaclub@inet.sk

PF20004

Mesto KEŽMAROK Vás pozýva na sviatočný koncert

:NEBESKÁ MUZIKA: z Terchovej

zapisaná do UNESCO

Vianoce

Poklady z kraja

Jánošíka

21. december 2020 o 18.00 hod.

Bazilika svätého Kríža, KEŽMAROK

5€ predpredaj
Podpredaj vstupeniek: 7€ na mieste

Koniec roka v znamení zásadných rozhodnutí

Kežmarské mestské zastupiteľstvo má za sebou posledné riadne zasadnutie v tomto roku. Poslanci rozhodovali o viacerých zásadných návrhoch. Medzi nimi napríklad o schválení rozpočtu mesta na rok 2021, o schválení zákazu umiestnenia herní a kasín na území mesta, o zmene uznesenia k projektu Vodozádržné opatrenia, o návrhu na zmenu financovania základných umeleckých škôl, materských škôl a školských zariadení či o zmene územného plánu mesta Kežmarok.

Na začiatku sa poslanci zaoberali správou hlavného kontrolóra mesta o vykonaných kontrolách, rozborom hospodárenia a plánom kontrolnej činnosti na obdobie prvého polroka 2021. Dôležitým bodom programu bolo hlasovanie o mestskom rozpočte na rok 2021 s výhľadom na roky 2022-2023. Rozpočet Mesta Kežmarok na rok 2021 je navrhnutý ako vyrovnaný v celkovej výške 29 117 300 €. Pre rok 2020 poslanci schválili zmenu rozpočtu, pričom celkový rozpočet mesta ostáva vyrovnaný vo výške 31 705 854 €. Spresnili aj termíny zasadnutí na kalendárny rok 2021.

Kežmarskí poslanci následne odhlasovali zrušenie umiestnenia herní a kasín na území mesta. "Snahou je predchádzať a obmedziť riziká vyplývajúce z prevádzkovania hazardných hier, medzi ktoré patria sociálna exklúzia časti obyvateľstva, ktorá sa neraz z dôvodu neúspechu pri hraní hazardných hier ocitá na okraji spoločnosti. Zásadný je fakt, že hazardné hry predstavujú pre mladých ľudí a deti reálne nebezpečenstvo," priblížil schválené nariadenie primátor Ján Ferenčák. V praxi bude uplatnenie nariadenia vyzeráť tak, že existujúcim kasínam a herniam postupne zaniknú individuálne licencie. K 31. decembru 2020 skončí platnosť jednému prevádzkovateľovi hazardných hier v Kežmarku, postupne do roku 2024 končí platnosť licencií všetkým ostatným.

Prešiel aj bod o zmene uznesenia k projektu Vodozádržné opatrenia v meste Kežmarok. Nové enviromentálne opatrenia ako zelená stena, dažďová záhrada či akumuláčny nádrže budú slúžiť na zachytávanie zrážkovej vody a zníženiu rizika povodní. Projekt bude spolufinancovaný prostredníctvom dotácie z Ministerstva životného prostredia v rámci programu Kvalita životného prostredia. Je v súlade so stratégiou adaptácie mesta Kežmarok na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Poslanci tiež schválili návrh na zmenu financovania základných umeleckých škôl, materských škôl a školských zariadení, ktoré sú zriadené na území mesta. Rozpočty samospráv boli v roku 2020 výrazne ohrozené finančnou krízou spôsobenou pandémiou koronavírusu a hro-

zil nedostatok financií na platy zamestnancov v originálnych kompetenciách a na prevádzku zariadení. Z tohto dôvodu Mesto Kežmarok dalo návrh na úpravu výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku základných umeleckých škôl, materských škôl a školských zariadení, ktorý Mestské zastupiteľstvo schválilo.

Okrem prenájmu bytov, nebytových priestorov, objektu a pozemkov sa mestskí poslanci zaoberali a následne aj schválili všeobecné záväzné nariadenia, ktoré určovali výšku miestnych daní, poplatkov za komunálny odpad a nakladanie s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území mesta. Tie boli doplnené o state týkajúce sa zabezpečenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Vzhľadom na skutočnosť, že predpokladané výdavky na nakladanie s komunálnymi odpadmi budú vyššie ako príjem z poplatku za komunálny odpad, vyplýva nutnosť upraviť jednotlivé sadzby poplatku tak, aby mesto Kežmarok nemuselo tento rozdiel každoročne dotovať z iných príjmov.

Vianočné trhy v takom rozsahu, ako sa organizovali po minulé roky vzhľadom na opatrenia a aktuálnu situáciu mesto Kežmarok nepripravilo, zastupiteľstvo však odsúhlasilo v časovom období od 12. decembra do 20. decembra 2020 možnosť prenajať si predajné stánky za symbolickú cenu, čím dalo obľúbenému adventnému podujatiu zelenú. Našlo tak spôsob, ako aj v tomto ťažkom období spríjemniť ľuďom najkrajšie sviatky roka.

V závere rokovania sa mestské zastupiteľstvo venovalo i návrhu na schválenie zmeny Zakladateľskej listiny obchodnej spoločnosti Technické služby, s. r. o. Kežmarok a zmene Územného plánu mesta Kežmarok - návrh na schválenie začatia procesu obstarania zmien.

Posledné zastupiteľstvo roku 2020 uzavrel primátor Ján Ferenčák so želaním krásnych a pokojných vianočných sviatkov všetkým občanom mesta a želaním, aby ten nastávajúci rok bol rokom zdravia a splnených prianí.

Najbližšie zasadnutie sa uskutoční vo štvrtok 18. februára 2021.

Barbora Sosková

*Vážení spoluobčania,
milí Kežmarčania,*

Vianoce sú vraj stavom mysle, nie iba obdobím hojnosti. Preto šírimo vôkol seba sviatočný pokoj, dobro a vďaka za všetky dobrodenia. My dospeli vieme, že

ak nemáme zmysluplné dary vo svojich srdciach, pod stromček ich nedostaneme. Vzácnymi darmi sú odpustenie a tolerancia iného. Ale aj služba občanovi, vládnuť voči všetkým, dobrý príklad každému dieťaťu či vzájomný rešpekt. Vieme, že otvorené srdce je dôležitejšie než otvorený darček. My kresťania dostávame pod stromček najvzácnejší dar od Boha. Posiela nám svojho syna Ježiša Krista, ktorý mení naše srdcia. Stávame sa dobrotivejšími, láskavejšími. „Iba tak Ti poviem, že dar lásky – to je koruna tých darov, čo si ľuďom dal,“ takto Bohu za nás ďakuje Milan Rúfus.

Duchovný rámec Vianoc si v tomto krízovom období potrebujeme uvedomiť omnoho intenzívnejšie ako kedykoľvek predtým. Od začiatku roka prechádzame náročnými skúškami. Chvilami v zložitosti situácie pociťujeme obavy a neistotu. Stáva sa tak vtedy, keď podľahneme strachu a panike. Som presvedčený, že najúčinnejšími zbraňami na ich prekonanie sú nadhľad, zdravý rozum, odvaha i rozvaha, viera, nádej a láska.

Aj Mestský úrad v Kežmarku vychádzal v zložitom čase z presvedčenia, že najúčinnejším prostriedkom zvládania krízy je činorodosť. Podarilo sa nám splniť prísľub, že po zrekonštruovaní základných škôl budú obnovené materské školy. Vytvorili sme nové oddychové zóny. Začali sme s výstavbou Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti. Verím, že každý dobrý skutok nám pomáha prekonať nepriazeň doby.

V mene Mestského úradu v Kežmarku i v mene svojom vám, milí spoluobčania, želim pokojné a požehnané vianočné sviatky. V novom roku dobré zdravie, radosť z práce, osobnú a rodinnú pohodu. Dovoľte mi pripojiť ešte prianie, ktoré za nás vyslovil básnik Milan Rúfus: „Rob všetko, čo len môžeš robiť, aby si deti chorej doby uchránil, Bože, od zlého.“

*PhDr. Mgr. Ján Ferenčák, MBA
primátor*

V skratke

 Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska vyhlásila už siedmy ročník ocenenia Najlepší v cestovnom ruchu Prešovského kraja, ktorý reflektuje na aktuálnu situáciu v súvislosti s pandemiou. Ocenení budú tí, ktorí podnikli najväčšiu snahu o ochranu a udržanie si turistov i svojich pracovníkov v tomto náročnom období. Aj takýmto spôsobom chcú oceniť a motivovať, aby nestrácali chuť a silu do ďalšej práce. Verejnosť môže nominovať tých, ktorí by si na základe ich činnosti a postoja k ťažkej pandemickej situácii ocenenie zaslúžili. Nominácie je možné poslať za oblasti: samospráva, podnikateľ, jednotlivec a organizácia.

Zdroj: PSK

 Cestu na Ľubovniansky hrad zrekonštruovali za 359 tisíc eur. Rekonštrukčné práce sa začali ešte v polovici augusta. Cestári Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja za ten čas vyrezávali kryt vozovky, vymenili celú konštrukciu vozovky vrátane úpravy podlažia, urobili výškovú úpravu uličných vpustí poklopov kanalizačných šácht a 49 posúvačov na vodu a plyn. Keďže na hrad každoročne prichádza niekoľko tisíc turistov, išlo o veľmi vyťaženu komunikáciu. Do cesty sa neinvestovalo viac ako jedenásť rokov, komunikácia bola v nevyhovujúcom stavbe-technickom stave

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

 Na podporu projektov najmenej rozvinutých okresov v Prešovskom kraji schválila vláda takmer 2,28 milióna eur z celkového regionálneho príspevku viac ako 5,75 milióna eur. Materiál pripravilo na základe návrhov zmien ročných priorít predložených okresnými úradmi na tento rok Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI). Podpora sa bude týkať i siedmich okresov Prešovského kraja, medzi ktorými je aj okres Kežmarok.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

 Polícia vyšetruje krádež peňazí z pokladničky v Pavlínskom kostole v Kežmarku. Neznámy páchateľ vošiel do neuzamknutého kostola na Hradnom námestí. Za mrežami sa nachádzala uzamknutá pokladnička na milodary, ktorú poškodil a vzal z nej zatiaľ presne nezistené množstvo peňazí. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Kežmarku začal trestné stíhanie vo veci zločinu krádeže. Vzhľadom na núdzový stav hrozí páchateľovi trest odňatia slobody na desať až pätnásť rokov.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

 Tatranský ľadový dóm na Hrebienku vo Vysokých Tatrách je tento rok inšpirovaný Chrámom Kristovho vzkriesenia v Petrohrade. Návštevníci ho môžu obdivovať od 20. novembra. Jeho sprístupnenie bolo spojené s oficiálnym otvorením zimnej turistickej sezóny vo Vysokých Tatrách. Autorom Tatranského ľadového dómu je Slovák Adam Bakoš, ktorému pri tvorbe pomáhali sochári z Česka a Slovenska. Na stavbu vysokú 12 metrov použili 1 880 kusov ľadových blokov, ktoré vážili 225 ton.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk
pokračovanie na str. 6

Od 10. novembra môžu občania v našom meste využívať zrenovovaný priechod pre chodcov pri futbalovom štadióne F1. Biela časť priechodu pre chodcov (tzv. zebry) bola zatavená do asfaltu cesty. Vznikla tak odolná vrstva s protišmykovým a reflexným povrchom. Životnosť tohto povrchu bude monitorovaná a následne sa mesto rozhodne, či v budúcnosti bude používať túto technológiu pri úprave ďalších priechodov pre chodcov. Tento priechod bol inštalovaný pracovníkmi Verejnoprospešných služieb mesta Kežmarok.

-om-

Primátor mesta Ján Ferenčák sa 18. novembra zúčastnil na diskusii v rádiu Regina o aktuálnych témach miest a obcí.

-om-

V novembri bola inštalovaná prvá virtuálna výstava v Kežmarku. Zástupca spoločnosti Akular a riaditeľka Múzea v Kežmarku Erika Cintulová spoločne preberali rozšírenie umeleckých diel vo virtuálnej realite i o muzeálnu expozíciu.

-om-

Unikátne virtuálne umenie v Kežmarku

V Kežmarku 23. novembra počas prvej online konferencie predstavili slovenský start-up od spoločnosti Akular, ktorý do mesta prináša aplikáciu Virtuálny dizajn festival Kežmarok.

Výstava nemusí byť iba obraz či socha, ktoré môže návštevník obdivovať v galérii.

Prechádzka ulicami Kežmarku vie byť vďaka aplikácii zaujímavejšia. Po nasímaní obrázku, ktorý je umiestnený na viacerých miestach v meste, objekt priamo na displeji pred našimi očami ožije. Môže to byť socha dvoch rúk pri informačnej kancelárii, pohybujúce sa špirály pri radnici alebo bocian pred redutou.

Predstavenie projektu Virtuálny dizajn festival Kežmarok sa uskutočnilo počas prvej online besedy mesta Kežmarok.

Úspech značky Akular na seba nenechal dlho čakať. Participovala na návrhoch umiestnenia podláh v kanceláriách Apple, Google a Netflix. Doteraz prostredníctvom virtuálnej reality predstavila viac ako 250 projektov.

Pre aktuálne opatrenia proti šíreniu koronavírusu sa vernisáž uskutočnila online formou, zapojili sa do nej viacerí občania mesta a kežmarský unikát zaujal aj slovenské médiá.

„Za pomoci aplikácie sa obyvateľom, ale i návštevníkom nášho mesta zobrazí umenie, ktoré môžu obdivovať len v Kežmarku a v americkom meste Seattle. V budúcnosti plánujeme rozšírenie tohto projektu o regionálne unikáty ako zbierku muzeálnych exponátov alebo zoolologickej záhrady. Virtuálne zobrazenie nám vzdialených zvierat, ako napríklad koala a kengura, by mohlo v budúcnosti slúžiť ako pomôcka v školách,“ priblížil projekt primátor mesta Ján Ferenčák.

Digitálna koalícia ocenila Kežmarok za aktívny prístup a vynikajúce plnenie záväzkov v roku 2018 cenou Digitálna jednotka. Kežmarok si vyslúžil i cenu Enviromesto 2019 za protipovodňové opatrenia, cyklochodník i viaceré smart riešenia. Moderný, dynamický a historický Kežmarok ponúka miesto pre aktívny odдых a naďalej plánuje účasť v projektoch, ktoré zlepšia kvalitu života obyvateľov mesta.

Ondrej Miškovič

Hradný pán opäť osedlá svojho koňa pred Kežmarským hradom

Podpis memoranda o spolupráci mesta Kežmarok a generálneho konzulátu Maďarska v Košiciach sa uskutočnil 18. novembra. Zástupcovia oboch strán, primátor mesta Ján Ferenčák a maďarská konzulka Ágota Hetey, majú záujem skrásliť Kežmarok jazdeckou sochou Imricha Thökölyho.

Maďarská konzulka navštívila naše mesto po prvýkrát v októbri. Rozhovor s primátorom sa týkal prevažne kežmarských osobností, ktoré rezonujú v maďarskom národe dodnes. „Dr. Vojtech Alexander bol významným rádiológom na budapeštianskej univerzite. Je tu veľa rodákov z Kežmarku, ktorí boli veľmi dôležití v histórii nielen pre Slovensko, ale aj pre celú Európu. Chceli by sme ich spropagovať nielen doma, ale aj smerom k Maďarskej republike,“ informoval primátor mesta Ján Ferenčák.

Podľa Ágoty Hetey našli spoločných viacero styčných bodov, na ktorých by sa dala v budúcnosti stavať ďalšia spolupráca. „Chcela by som zvlášť vyzdvihnúť najmä oblasť kultúry, kde sme si aj konkretizovali podujatia, ktoré by sme zrealizovali. Budeme mať zrejme možnosť urobiť aj Dni maďarskej kultúry v Kežmarku,“ povedala maďarská konzulka.

Pred samotnou výstavbou jazdeckej so-

chy vyberie Kežmarok vhodné miesto, kde by mohla stáť a získa potrebné povolenia od Pamiatkového úradu Slovenskej republiky. Vzápätí upraví terén a jeho okolie tak, aby vyhovoval piedestálu. Na ňom bude neskôr

umiestnený text, na ktorom sa obe strany dohodnú. Výrobu samotnej sochy, pravdepodobne z hliny a bronzu, ako aj jej premiestnenie do mesta zabezpečí generálny konzulát.

Slávnostné odovzdanie sochy je zatiaľ stanovené na október 2021, keď si mesto Kežmarok pripomenie 115. výročie uloženia ostatkov Imricha Thökölyho. V 19. storočí sa medzi maďarskými vlastencami zrodila myšlienka presťahovať národného hrdinu späť do Uhorska. Nový evanjelický kostol, kde ležia pozostatky dnes, bol odedy v smútočnej výzdobe čiernej drapérie a dominovalo tam 88 vencov. V novembri roku 1905 sa začalo prvýkrát uvažovať o výstavbe sochy na jeho pamiatku.

Patrícia Rozgonyiová, Beáta Oravcová
Foto: Ondrej Miškovič

Podpis memoranda s generálnou konzulkou Maďarskej republiky.

V skratke

dokončenie zo str. 4

 Lekár Mário Mečár bol jedným z tých lekárov, ktorí sa dobrovoľne rozhodli pomôcť pri celoštátnom testovaní. „Nerád robím rýchle rozhodnutia, ale niekedy treba, aby som sa na druhý deň mohol pozrieť do zrkadla. Toto bolo jedno z takých rozhodnutí, ktoré považujem za akúsi samozrejmosť. Ako každý lekár, ktorý prísahu pomáhať berie vážne,“ reagoval Mečár. V spolupráci s Kežmarskou televíziou nakrútil inštruktážne video určené najmä zdravotníkom, v ktorom ukazuje, ako správne vykonať výter z nosohltana. Dostupné je však aj pre laickú verejnosť. Video vzniklo najmä preto, že informácií o testovaní nie je veľa.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

 Už takmer rok trvá v Kežmarku mimoriadna situácia. Dôvodom jej vyhlásenia bol havarijný stav hlavného mosta a uzavretie jedného pruhu. Slovenská správa ciest postavila vedľa pôvodného náhradný most. Lenže intenzita dopravy a hluk sú pre obyvateľov už neúnosné.

Zdroj: Zuzana Pojedincová, TV JOJ

 Mestské kultúrne stredisko v Kežmarku a Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) – Múzeum ľudovej umeleckej výroby v Bratislave pripravili výstavu s názvom Farbené do modra – modrotlač v histórii a móde, ktorú si do 5. januára 2021 budete môcť pozrieť v priestoroch výstavnej siene na Hlavnom námestí 64 (budova knižnice) v Kežmarku. Výstava Farbené do modra predstavuje rôzne vývojové podoby modrotlačce, ako ich poznáme na Slovensku – produkty a pamiatky tradičného farbiarskeho remesla, umeleckoremeselnú produkciu pôvodných výrobcov organizovanú a výtvarne usmerňovanú ÚĽUV-om, ako aj najnovšiu umeleckú tvorbu súčasných dizajnérov. Spoločnou motiváciou je zachovanie tradície, spoločným znakom je materiál (plátno) a technológia (negatívna tlač a farbenie indigom). Zjavné odlišnosti spočívajú v rozmnožení podôb modrotlačce oproti tradičným výrobkom a v jej aplikácii do nových súvislostí, čo je očividné predovšetkým v mladej dizajnerskej tvorbe.

Zdroj: Mestské kultúrne stredisko Kežmarok

 Pandémia nezastavila pôrody v kežmarskej nemocnici. Narodilo sa tu už takmer 900 bábätiok. Na novorodeneckom oddelení v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku si môžu čerstvé mamičky pre svoje bábätko požičať monitory dychu. Tie pomáhajú pri syndróme náhleho úmrtia dojčiat v prvom roku života. Prenájom monitora je lepšia alternatíva ako jeho kúpa. Je to kvôli tomu, že prístroj musí byť kalibrovaný spoločnosťou, ktorá ho vyrába.

Zdroj: Agel.sk

 Boutique hotel Hviezdoslav pozýva na Advent u Básnika. Každú adventnú sobotu budú pre návštevníkov nachystané horúce nápoje a domáce vianočné dobroty.

Zdroj: Boutique hotel Hviezdoslav

V novembri bolo dokončené zateplenie prednej časti budovy Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra. Terajšia budova nemocnice sa stala mestskou nemocnicou v roku 1905 a jej postupná adaptácia bola ukončená 16. januára 1930. Posledná dostavba bola zrealizovaná v roku 1990. **-agel-**

Na základe zmluvy o spolupráci medzi Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky a Nemocnicou Dr. Vojtecha Alexandra Kežmarok spustili na mobilnom odberovom mieste testovanie občanov antigénovými testami. Mobilné odberné miesto v Kežmarku je otvorené v pracovných dňoch od 7.00 do 12.00 hod. pre testovanie PCR testami a od 12.30 do 16.30 hod. pre testovanie antigénovými testami. **-agel-**

Na stavbe Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) sú už zrealizované práce na základoch a podzemnom podlaží. Počas dňa tam pracuje dvadsať až tridsať robotníkov. Práce pokračujú podľa harmonogramu a už v roku 2021 do nášho regiónu prinesie CIZS ďalší lekársky personál, ktorý bude zabezpečovať vyšetrenia, za ktorými museli občania doteraz cestovať desiatky kilometrov. **-om-**

Mikulášsky dar pre deti z kežmarskej materskej školy

Deti z Materskej školy na Možiarskej ulici sa od 7. decembra tešia z nového vláčika. Do užívania ho slávnostne odovzdal primátor mesta Ján Ferencák.

Mesto Kežmarok s finančnou podporou Prešovského samosprávneho kraja zakúpilo v rámci projektu Modernizácia športového vybavenia školskej záhrady v MŠ Možiarska v Kežmarku sústavu športových prvkov do areálu záhrady materskej školy. Zabezpečilo tým certifikované, bezpečné, zdravie neohrozujúce športové náradie pre deti, ktoré ju navštevujú. Športové náčinie pozostávajúce z lokomotívy, vagonov a tunelov je vhodným doplnkom detských športových ihrísk, ktoré v dieťaťu rozvíjajú zručnosti, ako sú šplh, šmyk, lezenie. Zároveň rozvíjajú lepšiu orientáciu v prostredí obmedzeného uzavretého priestoru.

Odovzdávanie vláčika sprevádzalo slávnostné prestrihnutie pásky a rozdávanie mikulášskych balíčkov deťom. Zúčastnili sa na ňom primátor Ján Ferencák, riaditeľka MŠ Elena

Na slávnostné odovzdávanie vláčika prišiel i Mikuláš.

Malinová a vedúca oddelenia projektov a verejného obstarávania MsÚ v Kežmarku Marta Markočiová. „Chcem sa poďakovať učiteľkám a všetkým zamestnancom materskej školy za to, že aj v týchto ťažkých časoch robia dobrú prácu a starajú sa o naše detičky a o rozvoj ich zručností,“ uviedol primátor, ktorý si vláčik pri odovzdaní do užívania aj naživo prezrel.

Materská škola na Možiarskej ulici, ktorú v súčasnosti navštevuje 95 detí, je okrem iného aj organizátorom mnohých športových

akcií na úrovni okresu Kežmarok. Vďaka vyhovenému areálu záhrady a nedávnej rekonštrukcii budovy ponúka atraktívny priestor zodpovedajúci požiadavkám súčasnej doby. „Mám radosť, že mesto a pán primátor podporili našu aktivitu a tešíme sa, že sa nám spoločnými silami podarilo urobiť dobrý kus práce a že peniažky išli v prospech našich detí, ktoré sa teraz tešia do škôlky ešte viac,“ dodala riaditeľka materskej školy Elena Malinová.

Barbora Sosková

Deti doplatia na chaos okolo návratu do škôl

Kežmarok intenzívne pripravoval návrat žiakov základných škôl, ktorý sa mal uskutočniť v pondelok 7. decembra. Plánom bolo zabezpečiť výučbu dištančne aj prezenčne pre všetky deti, vrátane žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Fungovala by na báze dobrovoľnosti a za prísnych hygienických opatrení.

V piatok 4. decembra na mimoriadnom rokovaní vlády prijali uznesenie, v ktorom sa schvaľuje otvorenie a návrat detí do škôl od 7. decembra, avšak len s negatívnym testom na prítomnosť koronavírusu. Kežmarok je dlhodobo považovaný za okres s najvyššou mierou nezamestnanosti, nové pravidlá sa v značnej miere dotknú práve detí a rodičov.

Riaditelia základných škôl spoločne s vedením mesta a primátorom Kežmarku Jánom Ferencákom plánovali otvorenie v súlade s platnými nariadeniami, keď by prezenčná výučba prebiehala súčasne s dištančnou. V triede by sa v priebehu týždňa vystriedali všetci žiaci štýlom päť žiakov a jeden učiteľ.

„Vyhláška chce cielene zabrániť vyučovaniu

Stretnutie riaditeľov škôl s primátorom mesta Kežmarok, ktoré sa konalo 1. decembra.

v školách v malých skupinách pre deti, ktoré neboli testované. Od štvrtka 10. decembra sa pre tieto deti zavádza povinný test, bez ktorého nebudú môcť vstúpiť ani len do areálu školy,“ priblížil nariadenie Ján Ferencák, primátor mesta.

Jedinou možnosťou pre žiakov bez testu je dištančná forma výučby. V okrese Kežmarok je mnoho rodín bez počítača a prístupu na internet, preto deti z týchto sociálnych skupín navštevovali školu, kde im bolo umožnené zúčastniť sa na výučbe prezenčne. „Deťom bola nariadená po-

vinnosť preukázať sa negatívnym testom s platným certifikátom, bez ktorého ich nemôžu pustiť ani do školy. V Kežmarku rešpektujeme vydané nariadenia a budeme sa nimi riadiť, do konca kalendárneho roka ale nebudeme nikoho nútiť do testovania. Dobrovoľnosť je podľa nás jediná cesta, ako vrátiť dôveru v boji proti pandémie,“ uzavrel primátor, podľa ktorého slov by mala výnimka pre deti zo znevýhodneného prostredia trvať až do konca vianočných prázdnin.

Ondrej Miškovič

V novembri rozkvitli červené maky

Prvá svetová vojna sa slávnostne ukončila poslednou salvou, ktorá zaznela v Compiègne 11. novembra 1918 o 11. hodine a 11. minúte. Kvet červeného maku sa v posledných rokoch objavuje i na pietnych aktoch na Slovensku, ktoré si pripomínajú vojnových veteránov. Symbol nového života odkazuje na poéziu zo zákopov „Veľkej vojny“.

Báseň „Na flámskych poliach“ zložil vojenský lekár John McCrae v máji 1915. Kanadský rodák sa zúčastnil druhej veľkej krvavej bitky o belgické mesto Ypres. Každodenná prítomnosť bolesti a smútku bola dôvodom, prečo začal písať.

dožil. Zahynul niekoľko mesiacov pred skončením vojny vo Francúzsku. Myšlienka učiť z kvetu piety symbol obetí sa zrodila v hlave Američanky Moiny Michaelovej, ktorá bola členkou asociácie Mladí kresťania. V roku 1920 kvet prvý-

Pietna spomienka na Starom cintoríne v Kežmarku.

Poézia bola pre neho únikom z hrôz, ktoré zažíval i pri ošetrovaní ranených vojakov. Mimoriadne ho zasiahla smrť priateľa a krajana Alexisa Helmera. V deň jeho smrti vial ráno východný vietor a červené divé maky sa akoby vlnili medzi hrobmi. To sa stalo inšpiráciou pre krásnu báseň, ktorá by nikdy ne našla čitateľa, nebyť okoloidúceho anglického dôstojníka. Pokrčený papier zodvihol zo zeme a poslal ho do rodnej zeme. Volný preklad prvej strofy znie takto:

*Na poliach flámskych kvitnú
maky divé,
rad za radom lemujú biele kríže
clivé.
Tu ležíme.
Na oblohe škovránky statočne
svoju pieseň spievajú,
hukotom zbrani pod nimi
neprestajne rušenú.*

Britský časopis Punch báseň publikoval už v zime toho istého roku. Autor sa bohužiaľ tradície nosenia kvetu červeného maku ne-

krát prijali americkí veteráni. Postupne sa pridali aj ostatné krajiny, ktoré zasiahol tento celosvetový konflikt.

Dnes môžeme zbadáť tento červený kvet pri spomienkových aktoch vo väčšine demokratických krajín. 11. november však nesie rôzne oficiálne názvy. V Commonwealthe si ho pripomínajú ako Deň pamäti, v USA ho môžeme nájsť pod názvom Deň veteránov. V západnej Európe je Deň červených makov známy aj ako Deň prímeria.

Česť pamiatke padlým vojakom dali aj na Starom historickom cintoríne v Kežmarku primátor mesta Ján Ferenčák a spoločne s vojnovými pamätníkmi pripálením sviec a príhovorom. Kežmarské chrámy pri tejto príležitosti rozozvučali svoje zvony o jedenástej hodine. Všetci zúčastnení mali na svojich odevoch pripnuté poetické symboly kvetu červeného maku.

Patricia Rozgonyiová,
Foto: Ondrej Miškovič

Odkaz Nežnej revolúcie stále žije

Pamiatku 17. novembra si uctili i obyvatelia Kežmarku. Stretnutie na Hlavnom námestí pri pamätnej tabuli sa uskutočnilo v dôstojnej atmosfére. Uplynulo viac ako 30 rokov, čo sa z bývalého Československa ozvali výrazné hlasy odporu proti komunistickému režimu.

Za všetkých prítomných zapálil sviečku primátor mesta Ján Ferenčák na počesť tým, ktorí bojovali za slobodu a demokraciu. „Bol som ešte študent, keď prvýkrát zaznelo slovo sloboda. Nie je hmatateľná, je v našej myslí. Prejavuje sa v tom, čo myslíme, čo môžeme a čo chceme,“ povedal Ján Ferenčák. „Veľká vďaka patrí aj tým, ktorí odkaz slobody priniesli v roku 1989. Ak si ju nebudeme spolu s demokraciou hájiť, neostane. Zmení sa na totalitný režim,“ doplnil.

Na udalosti spojené s Nežnou revolúciou spomínal vo svojom príhovore viceprimátor mesta Kežmarok. Vtedajší študent posledného ročníka gymnázia P. O. Hviezdoslava sa aktívne podieľal na organizovaní nastolenia demokracie. „Dodnes si pamätám vetu už

Generácia mladých ľudí na Slovensku si už zrejme nevie predstaviť žiť v okovách, ktoré nariadila komunistická strana. Ako sa správať, obliekať a ako žiť. Dnes berieme ako samozrejmosť slobodne prekročiť hranice, voliť a vyjadrovať svoj názor nahlas. V meste Kežmarok bola potrebná zmena aj vo vedení mesta. Bolo nevyhnutné nájsť človeka, ktorý by bol schopný, kompetentný a nezaťažený minulosťou. Návrh Demokratickej strany predurčil osobu Karola Štěpánka, ktorý sa stal novým predsedom MsNV. Za prvého porevolučného primátora bol zvolený Ján Skupin.

Zúčastnení na spomienkovom akte vyjadrili spokojnosť s jeho dôstojným priebehom. Vo večerných hodinách sa zastavovali aj jednotlivci a zapalujú svoju sviečku dali hold

Príhovory pred reductou predniesli tohto roku primátor s viceprimátorom.

nebohého zástupcu riaditeľa: Máme žiakov na ulici, podme s nimi ako dozor. A tak sme sa sem dostali aj my študenti gymnázia a prišli sme podporiť túto myšlienku zmeny a slobody,“ spomínal Karol Gurka.

bojovníkom za vytúženú slobodu. V prelomových dňoch videli stáť na uliciach svojich rodičov, alebo išli so svojimi blízkymi.

Patricia Rozgonyiová,
Beáta Oravcová
Foto: Ondrej Miškovič

Robíme, čo učíme

Základná škola Dr. Daniela Fischera je už piaty rok zapojená do najväčšieho výchovno-vzdelávacieho ekoprogramu na svete – Zelená škola.

Škola má za sebou úspešne ukončené certifikačné obdobie pre prvú prioritnú tému Voda, ktorej sme sa podrobne venovali v rokoch 2015 až 2017. Za plnenie aktivít v danej téme sme získali medzinárodný certifikát a vlajku siete Eco-Schools.

12. októbra našu školu navštívila hodnotiaca návšteva Zelené školy, aby zhodnotila realizáciu ďalšej prioritnej témy – Odpad v druhom certifikačnom období, v rokoch 2017 až 2020. Obsahom záverečného hodnotenia bolo zistenie plnenia metodiky siedmich krokov a úrovne participácie na škole.

Metodika siedmich krokov

1. krok: Kolégium Zelené školy – získajte priateľov

Hnacím motorom všetkých aktivít bolo 18 členov z radov pedagogických, nepedagogických zamestnancov a 70 žiakov zo 4. – 9. ročníka.

2. krok: Environmentálny audit školy – zistite, ako je na tom vaša škola

Zistili sme slabé a silné stránky našej školy v danej téme, pričom slabé sme sa snažili eliminovať a silné stránky rozvíjať.

3. krok: Environmentálny akčný plán (EAP) – zoradte si vaše nápady

Stanovili sme si dva ciele, ktoré sme naplnili prostredníctvom vhodných aktivít.

1. Vysvetliť žiakom význam minimalizácie a separácie odpadu.
2. Informovať verejnosť o aktivitách školy ohľadom minimalizácie odpadu a jej význame pre naše životné prostredie.

4. krok: Monitoring a hodnotenie – zhodnotte, ako vám to v škole ide

Priebežne sme monitorovali, ako nám ide plnenie aktivít plánu EAP. Uskutočnili sme 11 hlavných aktivít a 7 sprievodných podujatí. Zrealizovali sme ekohliadky, rozhlasové okienko na tému minimalizácia odpadu a jej význam, týždeň bez obalov, vianočnú burzu Dajme veciam druhú šancu, workshopy (starší učia mladších), tvorivé dielne v ŠKD, anketu s obyvateľmi mesta Kežmarok na tému separovanie v našom meste, informačnú kampaň, výrobu tašiek z odpadového materiálu a súťaž Maskot k téme odpad. Zapojili sme sa do zberu použitých bateriek, zubných kefiek, hliníkových viečok, do ekologického nakupovania potravín a výmeny oblečenia (swap), zúčastnili sme sa na podujatí Čisté hory.

5. krok: Proenvironmentálna výučba – zaujmite ostatných

Témy týkajúce sa odpadu (ochrany životného prostredia) sme prenášali zážitkovou formou do vyučovania aj prostredníctvom rovesníckeho vyučovania, besedami, projektmi i online aktivitami počas dištančného vyučovania.

6. krok: Informovanie a zapojenie komunity – zaktivizujte okolie

O činnosti školy ohľadom minimalizácie odpadu a jej význame pre naše životné prostredie sme informovali verejnosť prostredníctvom nástienok na chodbách školy, webstránky školy, školského časopisu Fišeráčik a regionálnych médií.

7. krok: Ekokódex – zakreslite vaše hodnoty

Spoločne sme znázornili hodnoty a návod k ohľaduplnému správaniu sa k životnému prostrediu pre každého, kto navštevuje našu školu. V súčasnosti máme dva ekokódexy, jeden k téme Voda a druhý k téme Odpad.

Za úspešné splnenie danej metodiky a rozvoj environmentálnej výchovy prepojenej s praktickými aktivitami na škole sme získali nasledovný výsledok hodnotenia Zelené školy:

Rada Zelené školy udeľuje certifikát a vlajku zelenej školy.

Vlajka Zelené školy.

Ocenenie ako výsledok

Toto hodnotenie je výsledkom práce celej školy, teda jej vedenia školy, učiteľov, žiakov, ich rodičov a nepedagogických zamestnancov. Každý priložil ruku k spoločnému dielu, ako vedel, ako mohol, a preto ako škola môžeme byť na seba pyšní.

Veľké uznanie patrí žiakom užšieho kolégia, ktorí zastrešovali jednotlivé aktivity. Vďaka za ich prácu, ktorá bola nad rámec bežných žiackych povinností, čo ocenila aj hodnotiaca návšteva. Veríme, že čo sa žiaci školy doteraz naučili o význame triedenia a minimalizovania odpadu, budú uplatňovať aj vo svojich rodinách.

Veľká vďaka patrí riaditeľke školy PaedDr. Ivete Slovíkovej za podporu a možnosť zapojiť sa do tohto medzinárodného výchovno-vzdelávacieho programu.

Už teraz sa tešíme, že budeme pokračovať v plnení aktivít v novej prioritnej téme v ďalšom certifikačnom období.

Zuzana Ferenčáková
koordinátorka Zelené školy,
ZŠ Dr. Daniela Fischera, Kežmarok

Škola umeleckého priemyslu ponúka deviatikom moderné študijné odbory

Sme mladá a dynamická škola, ktorá píše svoju históriu od roku 1997. Za roky existencie sa vyprofilovalo obsahové zameranie školy, nastáva renesancia umeleckých odborov, pribúdajú nové študijné odbory podľa požiadaviek trhu. Naším cieľom je kvalitná realizácia výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj zabezpečenie hodnotného študentského života a rôznych foriem rozvoja našich žiakov.

Škola sa vo veľkej miere zapája do projektovej činnosti, vďaka čomu môžu žiaci pracovať s modernou technikou a absolvovať stáže a prax v zahraničí. Bohatý študentský život, tímová pracovná atmosféra, súťaže a výstavy doma aj v zahraničí, možnosti pracovného uplatnenia už počas štúdia, plavecký kurz v Chorvátsku, profesionálne ateliéry. To všetko a omnoho viac čaká uchádzačov o štúdium na našej škole.

Tešíme sa, že náš zriaďovateľ Prešovský samosprávny kraj pripravuje stavbu novej budovy Školy umeleckého priemyslu v Kežmarku. Pre našich žiakov bude v najbližších rokoch postavená nová moderná budova, ktorá zefektívni podmienky vyučovacieho procesu, bude pýchou kraja a centrom vzdelávania v oblasti umenia.

Uchádzač je prijatý na základe zohľadnenia študijných výsledkov a overenia talentu. Talentová skúška pozostáva zo skúšky priestorového a farebného cítenia. Informácie pre uchádzačov nájdete na internetovej stránke našej školy. Naši absolventi majú uplatnenie v umeleckoremeselných prevádzkach, reklamných agentúrach, umeleckých ateliéroch. Realizujú sa aj vo výchovnovzdelávacom procese alebo dosahujú vynikajúce výsledky v samostatnom sektore podnikania či vo voľnom umení.

Vďaka širokému vzdelanostnému profilu a nadobudnutým zručnostiam je uplatnenie našich študentov širokospektrálne a žiadané. Uchádzači a záujemcovia o štúdium na našej škole si môžu vybrať z nasledovných študijných odborov: grafický dizajn, propagačné výtvarníctvo, konzervátorstvo a reštaurátorstvo drevorezby, fotografický dizajn a grafický dizajn.

Marta Perignéthová

Túlavé zvieratá v našom meste

Mestská polícia okrem plnenia úloh na úseku verejného poriadku vykonáva aj odchyty túlavých zvierat v teritóriu mesta. Mestu Kežmarok bolo na základe žiadosti vydané rozhodnutie, ktorým boli schválené osoby na odchyt túlavých zvierat z radov príslušníkov mestskej polície.

Najčastejšie sa mestskí policajti stretávajú s túlavými psami, ktoré ušli svojim majiteľom. Od začiatku roka 2020 sme takto na území mesta odchytili celkom 48 túlavých zvierat. Je potrebné uviesť, že držiteľ, ktorý nezabezpečí voľný pohyb psa okrem priestorov na to určených sa dopustí priestupku, za ktorý mu môže byť uložená bloková pokuta až do výšky 65 eur.

Majiteľom psov tiež pripomínáme, že každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území Slovenskej republiky podlieha evidencii psov. Do nej je držiteľ psa ho povinný prihlásiť v lehote 30 dní od uplynutia posledného dňa vyššie uvedenej lehoty, a to tam, kde sa pes v danom roku pre-

važne nachádza. Ďalšou významnou povinnosťou vlastníka psa je zabezpečiť trvalé označenie psa chovaného na území Slovenskej republiky transpondérom. Ide o čip, obsahujúci základné údaje o psovi a jeho majiteľovi. Označenie psa je vlastník povinný vykonať vždy pred prvou zmenou vlastníka psa, najneskôr však do 12 týždňov veku, a zároveň je povinný uviesť aj identifikačné údaje psa a údaje o vlastníkovi psa v centrálnom registri spoločenských zvierat.

Vítame, že po novele zákona je povinné označenie zvierata mikročipom a jeho registrácia v centrálnom registri, čo nám v prípade nájdania túlavého psa umožňuje jeho rýchlu a jedinečnú

identifikáciu. Rovnako poskytuje zistenie údajov o zvierati a jeho majiteľovi a je možné okamžité kontaktovanie majiteľa, aby mu mohlo byť nájdené zviera čo najrýchlejšie vrátené. Ďalšou výhodou identifikácie zvierata je aj prevencia pred ich krádežami, keďže majú často dost vysokú hodnotu. Aj preto je vhodné, ak si držiteľ psa skontroluje údaje v centrálnom registri spoločenských zvierat, ktorý nájde na internete: www.crsz.sk.

Na úseku túlavých zvierat je potrebné i zabrániť nekontrolovanému množeniu túlavých mačiek a možnému následnému šíreniu nakažlivých chorôb v mačacích kolóniách i na verejných priestranstvách. Na území mesta začala mestská polícia realizovať aj kastrovací program túlavých mačiek v spolupráci s príslušným veterinárnym lekárom, ktorý je oprávnený poskytovať odbornú veterinárnu starostlivosť.

Uvedené informácie dávame do pozornosti hlavne v tomto období, keď rodičia často zvažujú kúpu šteniatka deťom na Vianoce, avšak potom zistia, že na psíka už nemajú čas a skončí na ulici. Pes potom pobehuje po meste a je potrebné sa o neho postarať odchytom a následným umiestnením do útulku.

Štefan Šípula
náčelník mestskej polície

Z októbrového policajného zápisníka

Svojské riešenie

2. októbra o 1.00 hod. bola na kamerovom systéme spozorovaná skupina piatich osôb, ktorá prechádzala okolo pošty. Jedna osoba zo skupiny zobrala kus betónu ležiacu vedľa cesty pri poliklinike a hodila ho do plastovej smetnej nádoby, ktorá bola postavená vedľa stánku s občerstvením. Nádoba sa vyvrátila na zem, následne neznáma osoba hodila kameň do okien a steny predmetného stánku s občerstvením. Na miesto bola okamžite vyslaná hliadka, ktorá danú osobu stotožnila. Tá javila známky požitia alkoholických nápojov a ako dôvod svojho konania uviedla, že má nejaké problémy. Vec bola riešená na mieste v blokovom konaní.

Finančná hotovosť

9. októbra o 9.20 hod. prišla na útvar mestskej polície pani, ktorá priniesla finančnú hotovosť 500 eur aj s potvrdením o výbere, ktorú našla v bankomate VÚB. Udalosť bola nahlásená na obvodné oddelenie policajného zboru a na centrálu banky. Bolo potrebné, aby mali informáciu, ak by niekto stratu hotovosti nahlásil. Keďže sa nikto neprihlásil, ani nehlásil v banke stratu finančnej hotovosti, hliadka o 15.35 hod. uvedenú finančnú hotovosť odovzdala na pobočke VÚB.

Rušenie nočného pokoja

9. októbra o 23.05 hod. nahlásila hliadka mestskej polície na stálu službu množstvo podnapitých osôb pred objektom potravín, ktoré sú otvorené aj v nočnej dobe. Stála služba priestor monitorovala aj cez kamerový systém z dôvodu agresívneho správania niektorých z nich, rušenia nočného pokoja a požívania alkoholu na verejnosti. K súčasnosti bola požiadaná aj hliadka OO PZ. Problémové osoby boli vyriešené v blokovom konaní na mieste a po odchode viacerých z nich do miesta bydliska bol pred potravinami opäť pokoj.

Posedenie pri ohníku

10. októbra o 19.50 hod. na linku 159 volala neznáma osoba, ktorá nahlásila, že majú problém so susedom, ktorý si pred bytovkou na sídlisku Juh založil oheň, opeká si tam s kamarátmi a dym ide do okien. Na miesto bola vyslaná hliadka mestskej polície, ktorá zistila, že na trávniku horel malý oheň a v jeho okolí boli rozložené lavice na sedenie. Hlavný aktér posedenia bol pod vplyvom alkoholu a k hliadke sa správal značne arogantne. Účastníci akcie oheň uhasili a okolie upratali. Vec bola riešená na mieste v blokovom konaní.

Znečistená vozovka

29. októbra o 6.45 hod. sme prijali telefonický oznam, že na Tvarožnianskej ulici je opätovne znečistená vozovka drevenou drťou. Na miesto bola vyslaná hliadka, ktorá po konzultácii s oznamovateľom udalosti zistila pravdepodobného pôvodcu, ktorý spôsobil znečistenie vozovky. Tá bola uprataná a vodič vozidla bol riešený v rámci zákona.

Krádež bicykla

29. októbra sme prijali oznámenie o strate bicykla zo stojana na Hlavnom námestí. Oznamovateľ nahlásil, že o 12.00 hod. voľne položil bicykel do stojana a o 12.30 hod. ho už tam nemal. Následne oznámil, že ďalší bicykel mu bol z toho istého miesta odcudzený cez víkend. Prezretím záznamov z kamerového systému bola spozorovaná osoba, ktorá bicykel zo stojanu zobrala v daný deň. Rovnaká osoba bola zaznamenaná na kamerách aj cez víkend, keď zobrala aj druhý bicykel zo stojanu. Podozrivá osoba z týchto krádeží bola hliadkou 31. októbra v rámci miestneho pátrania spozorovaná v centre mesta, bola predvedená na útvar mestskej polície a následne vec na ďalšie riešenie bola odovzdaná na OO PZ Kežmarok.

Dispečing MsP

Samospráva zakúpila germicídne žiariče

Mesto Kežmarok žiariče umiestnilo na občanmi najnavštevovanejšie miesta v našom meste.

Vedeniu mesta záleží na bezpečnosti občanov, preto sa rozhodlo zaobstarať jednosť germicídne žiariče, ktoré od 16. októbra sú v plnej prevádzke. Uzavretý germicídny žiarič slúži na dezinfekciu vzduchu od baktérií a vírusov.

Žiarič využíva UVC žiarenie s dominantnou vlnovou dĺžkou 253,7 nm. Zdroj UV žiarenia je umiestnený v tuneli, cez ktorý je previevaný vzduch z miestnosti. Kontaminovaný vzduch vstupuje zo spodnej strany žiariča a dezinfikovaný vystupuje z vrchnej, čím sa zabezpečuje efektívna cirkulácia vzduchu v miestnosti.

Najčastejšie sa germicídne žiarenie používa na sterilizáciu prostredia najmä v zdravotníckych zariadeniach, alebo domovoch sociálnych služieb či iných zariadeniach sociálnych služieb s ťažko zdravotne postihnutými, starými i polymorbídnymi klientmi.

„Germicídne žiariče nájdete v našom meste na frekventovaných miestach: pri vstupe do budov mestského úradu, ale i v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby na Vyšnom mlyne 13,“ priblížil Ladislav Melikant z referátu civilnej ochrany Mestského úradu v Kežmarku.

Ondrej Miškovič

Germicídny žiarič v budove Mestského úradu v Kežmarku.

Opatrenia súvisiace so šíriacim sa koronavírusom

Prvýkrát bol koronavírus identifikovaný u pacientov so závažným respiračným ochorením v decembri roku 2019 v čínskom meste Wu-chan. V nasledujúcom článku nájdete zoznam najnovších opatrení pred šírením koronavírusu.

Povinnosti osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky s platnosťou od 24. novembra

Všetky osoby, ktoré od 16. novembra od 7.00 hod. vstúpia na územie Slovenskej republiky, a ktoré počas predchádzajúcich 14 dní navštívili iba krajiny Európskej únie, Island, Nórske kráľovstvo, Lichtenštajnské kniežatstvo, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska alebo Švajčiarsku konfederáciu, sú povinné absolvovať izoláciu v domácom prostredí alebo v karanténnom ubytovacom zariadení až do doby obdržania negatívneho výsledku RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 a pri bezpríznakovom priebehu izolácie do konca 10. dňa tejto izolácie. Výnimku tvoria osoby, ktoré sa pri vstupe na územie Slovenskej republiky preukázali negatívnym výsledkom RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 vykonaným v laboratóriách mimo územia Slovenskej republiky, nie starším ako 72 hodín.

Karanténu nemusia absolvovať

Osoby, ktoré za predchádzajúcich 14 dní navštívili výlučne tzv. zelené krajiny. Cezhraniční pracovníci – „pendleri“ do 30 km od hraníc. Osoby v súvislosti s výkonom ich práva styku s maloletým dieťaťom. Občania SR s pobytom v prihraničných

oblastiach susedného štátu. Osoby, ktorým bola udelená výnimka Úradu verejného zdravotníctva SR (cezhraniční pracovníci, osoby starajúce sa o svojich príbuzných zo zdravotných dôvodov a i.).

Obmedzenia prevádzok a hromadných podujatí s platnosťou k 24. novembru

Špecifické opatrenia majú:

- prírodné a umelé kúpaliská,
- prevádzky poskytujúce služby wellness,
- fitnesscentrá,
- taxislužby,
- zariadenia starostlivosti o ľudské telo,
- autoškoly,
- prevádzky divadelných, hudobných, filmových alebo iných umeleckých predstavení,
- prevádzky predajní potravín a predajní drogérií,
- prevádzky verejného stravovania.

Všetkým prevádzkovateľom sa nariaďuje dodržiavať tieto opatrenia:

- vstup a pobyt vo vonkajších aj vnútorných priestoroch prevádzky umožniť len osobám s prekrytými hornými dýchacími cestami, rúškom, respirátorom bez výdychového ventila, šálom alebo šatkou;

- vykonávať časté vetranie priestorov prevádzky a pravidelne vykonávať dezinfekciu dotykových plôch, kľučiek, nákupných vozíkov a košíkov, používaných prístrojov, nástrojov a pomôcok, na dezinfekciu použiť dezinfekčné prostriedky s virucídny účinkom;
- počet zákazníkov v prevádzke v jednom okamihu nesmie prekročiť koncentráciu jeden zákazník na 15 m² z predajnej plochy prevádzky určenej pre zákazníkov.

Pre prevádzkovateľov zariadení verejného stravovania sa nariaďuje:

- pokrmy a nápoje nie je možné konzumovať v interiérových častiach prevádzky;
- pokrmy a nápoje podávať zabalené pre odber so sebou, s výnimkou podávania pokrmov a nápojov v exteriérových častiach prevádzky,
- podľa zákona sa všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám zakazuje usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy v jednom okamihu v počte nad 6 osôb.

Patricia Rozgonyiová

Aktuálne opatrenia súvisiace so šíriacim sa koronavírusom nájdete na webstránke mesta

www.kezmarok.sk/koronavirus.html

Každý deň budú vraj Vianoce

Keď v roku 1991 Marián Kochanský a Miroslav Žbirka naspievali pieseň Každý deň budú vraj Vianoce, mal som pocit, akoby boli v našej obývačke za mojich detských čias, lebo v piesni zazneli aj tieto slová: „Každý deň budú vraj Vianoce. Ticho šepkajú ľudia po vonku. Už sa nám pozlátka ligoce, čo však ukrýva, iba kamienok či sladkú salónku.“ Pieseň vystihuje to, o čo zápasíme pri tajomstve Vianoc. Ak odstránime vnútorný obsah, ktorým je posolstvo o narodení Božieho Syna, Ježiša Krista, vianočné sviatky sa stanú pre nás prázdny ligotavým pozlátkom, ktorému chýba podstata.

Milí spoluobčania, drahí bratia a sestry,

v detstve počas Vianoc som v nedolatelnej túžbe po sladkostiach potajomky pojedal salónky zavesené na vianočnom stromčeku. Aby nikto nič nezbadal, ligatový obal zo salónky som tak upravil, aby to vyzeralo, že ešte stále má svoj pôvodný obsah, hoci už bola prázdna. Možno niektorí z vás, ktorí teraz čítate tieto moje riadky, sa usmejete, lebo niečo podobné ste „vyviedli“ aj vy sami.

Spomedzi všetkých sviatkov

majú Vianoce neprekonateľnú šírku citových vyjadrení, ľudskosti, rodinných väzieb, symboliky, morálnych dôsledkov... Vianoce sú radosným slávením stretnutia Božej večnosti s našou ľudskou časnosťou. Áno, čelíme skutočnosti, že Vianoce sa dostali do zajatia reklám a komercializácie. Badám však, že rastie počet nielen kresťanov, ale vôbec ľudí dobrej vôle, ktorí túžia vianočné sviatky prežiť v ich pôvodnej kráse a v čistom dojati. Ide o veľký príbeh ľudských dejín. Boh sa stáva uchopiteľným. Dotýka

sa nás a my sa dotýkame jeho. Potrebujeme sa stať duchovnými reštaurátormi, ktorí odvážne, pravdivo a s láskou budú odkrývať pôvodnú krásu ľudského života a dobrodružstvo nášho milujúceho Boha, ktorého prekryl hluk reklám a nánosy materializmu.

Ježišovo historické narodenie ma vždy znova a znova fascinuje, lebo mi pripomína lásku Boha k ľudstvu, k nám, ku mne. Boh sa nerozhodol pre alternatívne riešenia. Nestal sa anjelom, ale človekom. Neposlal na

František Trstenský, farár a dekan v Kežmarku.

tento svet namiesto seba anjela. On sám sa sklonil k nám, keď sa narodil do ľudskej rodiny. Keď si sadáme za štedrovečerný stôl, lámeme oblátky a dávame medom križik na čelo tým, ktorých máme radi, vnímame, že sme súčasťou príbehu Božej lásky, do ktorej sme aj my zahrnutí. Ježiš je totiž pravým zmyslom Vianoc. Želám a vyprosujem všetkým ľuďom dobrej vôle pokojné sviatky narodenia Božieho Syna a nech nás všetkých Božie požehnanie sprevádza aj v roku 2021.

František Trstenský,
rímskokatolícky farár
a dekan v Kežmarku

Vianočný list od nášho Pána

Blížia sa sviatky Vianoc, sviatky Narodenia nášho Pána Ježiša Krista. Oslava týchto sviatkov je sprevádzaná vždy veľkou radosťou, ale zároveň je aj veľmi sprofanizovaná. Veľakrát sa stáva, že práve tá duchovná podstata sviatkov Vianoc, Narodenie Pána, ide niekde do úzadia a do popredia sa dostáva všetko možné, materiálne.

Prednedávnom som v jednej publikácii našiel takýto imaginárny list nášho Pána Ježiša Krista adresovaný každému jednému z nás. Tento list je pre nás na hlboké zamyslenie práve v tomto čase, keď sa pripravujeme na sviatky Vianoc:

„Drahý priateľ, ako vieš, každý rok sa koná oslava mojich narodenín. Pred mojím sviatkom veľa ľudí nakupuje darčeky. Média na každom kroku upozorňujú ľudí na moje narodeniny. Je krásne vedieť, že najmenej raz ročne si niektorí ľudia na mňa spomenú. Oslava mojich narodenín začala už pred mnohými rokmi. Spočiatku ľudia boli vďační za všetko, čo som pre nich urobil. No čím ďalej to ide, tým viac sa zdá, že iba

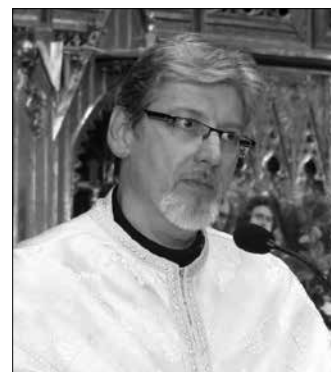
málokto už pozná skutočný dôvod týchto osláv. Rodiny a priatelia sú spolu, zabávajú sa, jedia dobré jedlá a popijajú kvalitné drinky. No mnohí v skutočnosti nepoznajú význam týchto osláv.

Spomínam si, že aj minulý rok bola usporiadaná oslava na moju počesť. Príprava bola veľká. Chceš však niečo vedieť? Bol som oslávenec, ale nebol som pozvaný!!! Keď prišiel deň narodenín, prišiel som, ale nechali ma stáť vonku. A ja som tak veľmi chcel byť s nimi. Pravdupovediac, ani ma to veľmi neprekvapilo. V posledných rokoch predo mnou mnohí zatvárajú dvere. Nepozvaný, ale predsa odhodlaný som sa rozhodol potichučky vojsť. Postavil som sa

nebadane do rohu miestnosti a sledoval som, čo sa bude diať. Všetci jedli, pili, bavili sa, ale na mňa si nikto nespomenul. Pochopil som, že som nechcený, preto som radšej odišiel...

Každý rok sa oslava mojich narodenín zhoršuje. Ľudia akoby pamätali iba na jedlo, pitie či zábavu, no na mňa zabúdajú. Bol by som rád, keby si mi počas týchto Vianoc dovolil vstúpiť do svojho života, do života tvojej rodiny. Potešilo by ma, keby si uznal tú skutočnosť, že pred vyše dvetisíc rokmi som prišiel dobrovoľne aj pre teba, aby som ťa zachránil.

Keďže ma mnohí nepozvali ani tento rok, usporiadal som vlastnú oslavu. Príprava ešte stále prebieha. Dnes som poslal mnoho pozvánok

Marián Sterančák, gréckokatolícky farár farnosti Lubica.

a jedna je aj pre teba. Chcel by som vedieť, či prídeš, aby som mohol napísať tvoje meno zlatými písmenami do knihy pozvaných. Drahý priateľ, pošli za mňa túto pozvánku aj všetkým, na ktorých ti záleží! Budem na vás všetkých čakať na tohtoročnej oslave. Uvidíme sa čoskoro. Mám ťa rád.”

Prajem nám všetkým do týchto sviatkov, aby táto pozvánka od nášho Pána Ježiša bola prijatá v každom srdci.

Marián Sterančák,
gréckokatolícky farár
farnosti Lubica

Preniknúť do podstaty

Vianoce sú jediným kresťanským sviatkom, ktorý sa stal významným sviatkom aj v sekulárnom svete. Miliardy ľudí ho oslavujú, no často sa vyhýbajú akémukoľvek odkazu na kresťanský pôvod tohto sviatku.

Svet z roka na rok propaguje čoraz viac Vianoce ako čas pre rodinu, čas dávať, čas pre pokoj vo svete, a tak sa Vianoce stávajú akýmsi nádherným a k tomu ešte aj humánnym sekulárnym sviatkom, z ktorého sa postupne vytráca jadro – podstata.

Sekulárne Vianoce sú sviatkami svetiel a súčasná komercializácia je veľmi dobre prepojená na marketingovú stratégiu obchodných reťazcov, ktorá dokáže človeka natoľko spacificovať, že je ochotný zobrať si úver, aby prežil pekné Vianoce. Podobné reklamy, ktoré sledujeme aj v našich médiách, sú jed-

Roman Porubän, evanjelický farár v Kežmarku

nou veľkou demagógiou a etickou žumpou, ktorá sa aktívne podieľa na devastácii skutočného významu Vianoc a nakoniec spôsobuje nemalé problémy v rodinách.

Hoci Ježiš prichádza do tohto sveta ako svetlo, my sme sa nechali oslepiť iným svetlom Vianoc, a potom to pravé svetlo – Ježiša Krista – často prehliadame. Ježiš sa stal človekom – smrteľníkom – ako som ja a ty. On spravodlivý zomrel na dreve kríža, pretože ľudstvo bolo a je morálne skazené. Seba samého daroval tomuto svetu, aby sme nezahynuli, ale mali večný život. Ak tento dar prijmeme pre seba, tak iba vtedy môže v našom živote zažiarit pravé svetlo Vianoc – Kristus, položený i pre nás do betlehemských jaslí.

Čomu sa podobajú súčasné Vianoce, ktoré nám prináša tento svet? Oblúbili sme si škrupinu a odhodil sme jadro. V bežnom živote pri bežných prácach by sme to pokla-

dali za jeden obrovský nezmysel, avšak vo vzťahu k Vianociam sa to stáva realitou pri mnohých z nás. Kolké rodiny vedia stvárniť Vianoce veľmi vkusne, a to od pekne prestretého stola s nádherným vianočným porcelánom, vyšívavým obrusom, vyzdobeným stromčekom až po nádhorne osvetlené príbytky a ulice. Ale toto všetko je

len škrupina. No ak sme zo škrupiny vyhodili jadro, tak potom Vianociam chýba to najpodstatnejšie, to najdôležitejšie. Všetci vieme, že škrupina nie je dôležitá, ale to, čo sa v nej ukrýva. V Jánovom evanjeliu veľmi jasne čítame, čo je podstatou Vianoc. „Lebo tak

Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho (J 3,16-18).“

Milí Kežmarčania! Pozývam vás k tomu, aby sa Vianoce pre nás nestali len škrupinou, ale aby sme hlboko prenikli do podstaty Vianoc, ktorá hovorí o Božej láske k nám hriešnym ľuďom. Boh túto lásku dokazuje k nám tým, že kladie pre moju a tvoju záchranu Ježiša Krista do Betlehemských jaslí. Ak toto dieťa prijmeme pre svoj život a vyvodíme z toho dôsledky, tak prežijeme určite iné Vianoce, ktorých rozmer nebude plytký a povrchný, predstavujúci iba peknú škrupinu, ale hlboký, ktorého hĺbka sa prejaví v láske, radosti, pokoji, porozumení, milosrdenstve a iných daroch Ducha Svätého. A tak prenikneme i počas týchto vianočných sviatkov do ich podstaty.

Roman Porubän, evanjelický farár v Kežmarku

Adventná pobožnosť v Kežmarku

Vianoce alebo vianočné sviatky (skrátene Sviatky) sú kresťanské sviatky narodenia Ježiša Krista, dnes aj všeobecne – kresťanmi aj nekresťanmi – v rovnakom období slávené sviatky pokoja a mieru. Ako náboženská a kultúrna slávnosť sú slávené miliardami ľudí na celom svete. Predchádza ich prípravné obdobie (advent alebo Filipovka) a pokračujú vianočnou oktávou, resp. posviatkom alebo obdobím nazývaným vianočné obdobie.

Adventný veniec pri radnici.

Slávnostného zapálenia adventného venca sa zúčastnili duchovní spoločne s vedením mesta.

Pri príležitosti adventnej nedele zapálil primátor mesta Ján Ferenčák prvú sviecu na adventnom veneci v centre mesta. Zúčastneným sa prihovril rímskokatolícky farár a dekan František Trstenský, gréckokatolícky farár Marián Sterančák a evanjelický farár Roman Porubän.

Patricia Rozgonyiová

Zelená planéta s minimom odpadu

Dôležitým krokom pred samotným triedením a recyklovaním odpadu je predísť jeho vzniku. Spolu sa snažíme, aby zmesového komunálneho odpadu bolo čo najmenej. Riadme sa preto pravidlom 5R.

Refuse (odmietni): Ak si naozaj potrebujem niečo nové kúpiť, zamyslím sa nad obalom, pôvodom, kvalitou, férovosťou a spôsobom výroby a spracovania. Odmietam obaly a výrobky, ktoré vlastne nepotrebujem alebo neviem znovu využiť, vytriediť či skompostovať. Odmietam letáky a reklamné predmety zadarmo.

Reduce (redukuj): Zredukovať množstvo vecí, ktoré kupujem/používam. S každou novou vecou, ktorú kúpim, vzniká odpad – či už pri procese jej výroby, jej balení alebo jej doprave. Nakoniec sa odpadom stáva aj vec samotná. Preto treba každú kúpu dobre premyslieť a hlavne sa vyhýbať impulzívnemu nakupovaniu a nakupovaniu samouchádzajúcich vecí.

Reuse (znovu využi): Veci je dôležité používať opakovane. Ak mi vec doslúžila, pred vyhodnotením sa zamyslím nad inou možnosťou jej

využitia. Napr. sklenený pohár od jogurtu viem ponúknuť niekomu na zaváranie alebo použiť na uskladnenie drobností. Roztrhané tričko

Vrecia na separovaný zber nájdete v podateľni od 9. decembra.

môže slúžiť ako výplň do vankúša či handra. Zároveň myslím na to, že každá jednorazová vec má svoju alternatívu na viac použití.

Recycle (recykluj): Keď vec doslúžila, snažím sa ju správne vytriediť, aby mohla byť recyklovaná. Tomu samozrejme predchádza premyslená kúpa, pri ktorej uvážim, či sa viem všetkých súčasti tovaru a obalu zbaviť s čo najmenšou ekologickou stopou. Zmesovému komunálnemu odpadu sa chceme vyhnúť, nakoľko ten končí na skládke odpadov alebo v spalovni s energetickým zhodnotením. V porovnaní s recykláciou patria oba varianty na nižšie stupne hierarchie nakladania s odpadom, skládka na jej posledný stupeň.

Rot (kompostuj): Kompostovanie je riadený proces rozkladu biologicky rozložiteľného odpadu a najlepším spôsobom využitia daného odpadu, t. j. predovšetkým odpadu z kuchyne a záhrady. Pri kompostovaní sa odpad stáva potravou pre iné organizmy, ktoré z neho vytvoria kvalitné hnojivo aj na pestovanie našej potravy.

Ak sa budeme snažiť splniť tieto pravidlá, môžeme prejsť k nasledujúcemu kroku – separovaniu odpadu. Vrecia naňho si môžu obyvatelia mesta Kežmarok bývajúcí v rodinných domoch vyzdvihnúť na podateľni mestského úradu od 9. decembra. Dostanú sadu štyroch vriec na plast, sklo, papier a kov.

Patricia Rozgonyiová

Odporúčania mestskej polície pri používaní zábavnej pyrotechniky

Aj napriek súčasnej pandemickej situácii niektorí budú oslavovať Silvestra a príchod nového roka ohňostrojmi a používaním zábavnej pyrotechniky, ktoré k týmto oslavám neodmysliteľne patria. Predtým, ako pristúpime k odpáleniu zábavnej pyrotechniky, mal by každý vedieť základné pravidlá, ktoré sa na ňu vzťahujú.

Zábavná pyrotechnika sa rozdeľuje do niekoľkých kategórií:

1. kategória F1, do ktorej zaraďujeme zábavnú pyrotechniku, ktorá predstavuje veľmi nízke nebezpečenstvo a má zanedbateľnú hladinu hluku a ktorú možno používať v obmedzených priestoroch, vrátane zábavnej pyrotechniky, ktorú možno používať vo vnútri obytných budov a smú ju používať osoby staršie ako 15 rokov.

2. kategória F2 je zábavná pyrotechnika, ktorá predstavuje nízke nebezpečenstvo a má nízku hladinu hluku a ktorú možno používať vonku v obmedzených priestoroch. Môžu ju používať osoby staršie ako 18 rokov.

3. kategória F3 je zábavná pyrotechnika, ktorá predstavuje stredne veľké nebezpečenstvo. Je určená na používanie vonku na veľkých

otvorených priestranstvách a jej hladina hluku nie je škodlivá pre ľudské zdravie. Smú ju používať osoby staršie ako 21 rokov.

4. kategória F4 je zábavná pyrotechnika, ktorá predstavuje vysoké nebezpečenstvo. Môžu ju používať len odborne spôsobilé osoby, jej hladina hluku nie je škodlivá pre ľudské zdravie.

Vzhľadom na to, že obchodníci ponúkajú zábavnú pyrotechniku na predaj už v tomto období, občania sa často stretávajú s vybuchujúcimi petardami na uliciach pod oknami bytov a domov i pred oslavami Silvestra. Aj na mestskej polícii máme množstvo hlásení o takomto konaní, ktorého sa dopúšťajú hlavne deti, ktoré si neuvedomujú, že svetelné a zvukové efekty sprevádzajúce odpálenie zábavnej pyrotechniky spôsobujú mnohým ľuďom problémy.

Ak už pristúpite ku kúpe zábavnej pyrotechniky, je veľmi dôležité myslieť na riziká, ktoré manipulácia s ňou prináša. Preto je potrebné dôkladne si prečítať návod na jej použitie a podľa tohto návodu ju aj výhradne používať. Správnym používaním sa dá predísť možným zraneniam a škodám na majetku, ktoré môže zábavná pyrotechnika spôsobiť. Dôležité je vždy brať ohľad aj na okolostojace osoby, na starších občanov a v neposlednom rade aj na štvornohých domácich miláčikov, ktorí to znášajú asi najťažšie.

V prípade zistenia porušenia používania zábavnej pyrotechniky kategórií F2 a F3, do ktorých sa zaraďujú napríklad rôzne rakety, delobuchy, ale aj veľká časť petárd a rímskych sviec, možno osobe na mieste uložiť blokovanú pokutu až do výšky 33 €. Taktiež je potrebné si uvedomiť, že používaním zábavnej pyrotechniky dochádza aj k znečisťovaniu verejného priestranstva, za čo môže byť taktiež uložená blokovaná pokuta v rovnakej výške.

Na záver najdôležitejšia rada, ktorá znie, že so zábavnou pyrotechnikou by osoby nemali manipulovať, ak sú pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.

Štefan Šipula
Náčelník MsP

Sedem vecí, ktoré o Margite Czóbelovej ste nevedeli

Margita Czóbelová: Autoportrét v domácom interiéri 1930 – 1935.

1. Schovaná v denníkoch...

Svoje poznámky z rokov 1929 – 1972 si niekedy perom, inokedy cez ruzov viedla prevažne v maďarskom jazyku. Informácie o jej vnútornom svete a pocitoch, ktoré prežívala sa v denníkoch strácajú vo veľmi vecných a objektívnych hodnoteniach. Napriek tomu si môžeme na ich základe v celku dôveryhodne vyskladať pestrú mozaiku jej života, ktorý prebiehal v ustálenom rytme.

2. Podobnosť s Mednyánszky...

Vo výtvarnom procese často využívala prípravné kresby do skicárov, ktoré zhotovovala (ako Mednyánszky) priamo vo voľnej prírode. Podobnosť je odzrkadlená aj v obsahovej stránke jej prác. S veľkou obľubou stvárňovala krajinomalbami svoje okolie a činnosti, ktoré boli pre dané ročné obdobie charakteristické. Podobne ako Ladislav Mednyánszky, tak aj barónka Margita Czóbelová reagovala na smrť rodičov sériou obrazov, v ktorých zachytila pre ňu smutnú rodinnú situáciu.

3. Pozoruhodná ľudská symbióza so služobnou...

Podľa všetkého spájalo Žofiu Bednárovú s Margitou Czóbelovou silné puto, ktoré sa po strate barónkiných najbližších ešte viac spevnilo. Priateľstvo barónky a služobnej ostalo dodnes svedectvom skutočne pozoruhodnej a hlbokjej ľudskej symbiózy. Žofia Bednárová totiž nepustila barónku ani po roku 1948, ani keď sa jej podlomilo zdravie.

4. Posledná pamätníčka...

Mária Milistenferová (1921 –

2017) po roku 1968 prevzala starostlivosť o barónku Czóbelovú, čím oplatila jej vrúcnosť pri opatrovaní matky. Zachované spomienky naznačujú hlbokú úctu, ktorú pociťovala k poslednej majiteľke strážskeho kaštieľa.

5. Kde končia prašné cesty...

Keď v roku 1961 známy slovenský prozaik, básnik a spisovateľ Ladislav Mňačko (1919 – 1994) začal písať svoje reportáže z východného Slovenska, tak navštívil aj strážsky kaštieľ. Prvé dojmy o dnešnej kultúrnej pamiatke opísal vo svojej knihe Kde končia prašné cesty a nechal vo svojej poviedke miesto aj pre barónku Czóbelovú. Na jednej strane ju stvárnil ako človeka s mimoriadnym interesom a so znalosťou literatúry a umenia. Pravdou však ostalo, že po vydaní Mňačkovej knihy ostala barónka Czóbelová veľmi sklamaná.

6. Ilustrovala práce Hansa Christiana Andersena či Cécile Tormayovej...

V zbierkových fondoch Slovenskej národnej galérie (SNG) sa zachovali početné návrhy ilustrácií k prácam dánskeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena (1805 – 1875), ktoré na začiatku svojej výtvarnej činnosti vytvorila Margita Czóbelová. V rovnakom roku vyšla útla anglickým jazykom písaná knižička Stonecrope. V nej nachádzame osem ilustrácií, ktoré pre Tormayovú vypracovala Margita Czóbelová.

7. Barónka s pomocou blížkych rafinovane schovala obrazy

Kaštieľ po druhej svetovej vojne začal chátrať a posledná majiteľka, barónka Czóbelová, nemala dostatok síl ani prostriedkov na jeho obnovenie. Po jej smrti v roku 1972 prešiel kaštieľ do správy SNG. Následná niekoľkoročná rekonštrukcia a pamiatkový výskum odhalili tajné skryšie kaštieľa. Obrazy postupne previezli do reštaurátorských ateliérov a viac ako dekádu ich reštaurovali.

Lukáš Lisý

Zrak je náš najdôležitejší zmysel

Rodený Kežmarčan Miroslav Kulanga sa dlhodobo venuje očnému lekárstvu a po úspešnom absolvovaní viacerých zahraničných škôl sa rozhodol vrátiť do regiónu a odovzdať svoje skúsenosti ľuďom, ktorých dlhodobo trápi zrak.

Prečo ste sa rozhodli práve pre očné lekárstvo?

Veľmi ma ovplyvnila vojenská civilná služba, ktorú som vykonával ešte pred štúdiom medicíny na očné oddelení v popradskej nemocnici. Tam som spoznal aj inštrumentárku Janku Sedlákovú, ktorá je teraz mojou sestričkou v ambulancii. Už vtedy sme snívali o otvorení vlastnej kliniky. Ale až neskôr som vedel konkrétne pomenovať pravé dôvody. Strata zraku veľmi ovplyvní kvalitu života. O to krajšie je vidieť rozžiarenú tvár pacienta, ak sa nám to podarí zvrátiť. Ako očný lekár sa staráme o zrak človeka od narodenia až do konca jeho života. Aj veľmi starým pacientom dokážeme efektívne pomôcť. A oči nie sú len okná do sveta, sú aj brána do duše. Často práve na sietnici dokážeme odhaliť ochorenia celého tela, o ktorých pacient ešte nevedel. Príkladom je vysoký krvný tlak, cukrovka alebo stresom podmienené podmytie sietnice. Je krásne byť špecialista na tento obor a nie je to len o predpisovaní okuliarov.

Aké robia ľudia pri práci základné chyby, ktoré im zhoršujú zrak?

Žijeme v technickej dobe. Dnes už asi každý má mobil, počítač, televízor. Čerpáme z nich informácie. Pri tom sa sústredíme a dochádza k tomu, že často málo žmurkáme. Normálne by to malo byť 15x za minútu. Ak pozeráme na monitor, je to často len 5- až 6krát. Dôsledkom sú suché oči, čo dnes môžeme zahrnúť ku civilizačným ochoreniam. Ďalším faktorom týchto technických vymožeností je modré svetlo, ktoré vyžarujú. To registrujú naše oči a posielajú signál do takzvaného tretieho oka, ktoré je časťou mozgu a nazýva sa epifýza. Práve týmto modrým svetlom dochádza v ňom k zastaveniu produkcie melatonínu, ktorý je zodpovedný za dobrý spánok. Preto

Dr. Miroslav Kulanga.

by sme večer a hlavne v posteli už na mobil nemali pozerat'. Novšie zariadenia už dnes majú nočný režim, ktorý zníži intenzitu modrého svetla.

Mnohým z nás, keď sme boli malí, rodičia hovorili, aby sme jedli veľa mrkví, aby sme mali zdravé oči. Čo je na tom pravdy a môže i strava prospievať očnému zdraviu?

Nuž je to pravda. Mrkva obsahuje prírodný betakarotén. V tele funguje ako antioxidant a z jednej molekuly betakaroténu vzniknú dve molekuly vitamínu A. Práve tento vitamín je nevyhnutný pre funkciu fotoreceptorov sietnice, ktoré vnímajú svetlo. Jeho nedostatok vedie k šeroslepoty a suchým očiam. Strava je pre zdravie očí veľmi dôležitá. Je rad látok, bez ktorých sa dobrý zrak nezaobíde. Ako už každý vie, veľa zeleniny a ovocia platí aj pre zrak. Okrem vitamínu A sú dôležité aj antioxidanty luteín a zeaxantín. Tieto fungujú ako slnečné okuliare a chránia sietnicu pred UV žiarením. Nachádzajú sa vo vaječnom žĺtku, špenáte, keli, hrášku a petržlene. Omega-3 mastné kyseliny môžu pomôcť suchým očiam a zápalom viečok, ktoré sú s nimi často spojené. Nachádzajú sa v rybacom oleji, ktoré dnes dostať už aj ako kapsuly. Takisto aj vitamíny C a E majú dôležitú úlohu ako antioxidanty v očiach. Vitamín C má najvyššiu koncentráciu z celého tela práve v oku a predpokladá sa, že jeho nedostatok zohráva úlohu pri tvorbe šedého zákalu.

Ondrej Miškovič

Vianoce – aké boli, aké sú...

Také boli v skutočnosti tie prvé – naozajstné Vianoce. Dnes sa stretávame s hláškami, že Vianoce „ustanovili“ sami kresťania v 4. storočí, a to práve na deň zimného slnovratu, aby vytvorili protiváhu pohanským oslavám. Ba že dávanie darčiek pochádza ešte z obdobia starého Ríma a stromčeky predstavovali pre pohanov rôzne božstvá, tak to bolo treba tiež, „pokresťančiť“. Títo výmyselníci zabudli však na to, že zdobenie stromčekov a dávanie darčiek je novodobým „vynálezom“. Slnovraty pohania skutočne slávil – avšak šlo o bujaré slávnosti.

Najstarší pastier sa zobudil na štekacie psov. Iste vlky alebo iná divá zver. Vyskočil na nohy a prebudil ostatných. So zbraňou v ruke vybehli pred kolibu. Uvideli ohnivé nebo a obrovskú hviezdu s chvostom po zem. A pred nimi stála okridlená postava, akú videli pred pár hodinami s dvoma pútnikmi, ktorým pomohli aspoň jedlom a nasmerovaním do Betlehema. Ale namiesto lampáša mala v ruke ohnivý meč. Chlapi od strachu popadali na zem a čakali svoju poslednú hodinku.

- Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes Spasiteľ, ktorým je Kristus Pán, - povedal anjel zvláštnym spevavým hlasom.
- Spasiteľ? A on urobí koniec medzi zlým a dobrým?
- Áno.
- A kde ho nájdeme, pane?
- Nemluvniatko, obvinuté plienkami, nájdete ležať v jaslíčkách na slame.

Najstarší pastier sa opovážil zdvihnúť oči. A ľaľa, pri anjelovi stáli ďalší a ďalší a odrazu sa z neba ozval mohutný chorál: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

- Pane, a ty si prišiel s týmto chýrom za nami, obyčajnými chudobnými pastiermi?
 - Můj Pán mi prikázal, aby som to najprv oznámil vám. Lebo vy jediní ste vzdali úctu budúcemu Spasiteľovi, keď ste jeho rodičom dali jest' a ukázali im cestu.
 - Chlapi, počme, - rozhodol najmladší, - nájdeme to dieťa v jaslích. A berte kožušinu, slama je studená... Aj nejaké jedlo. A mlieko.
 - Ja som vám hovoril, že táto noc je veľmi čudná, - vykladal najstarší, keď si išli nohy dolámať na kopci, plnom výmoľov a skál. Ale anjel šiel pred nimi a ukazoval im cestu.
- Pastieri zastali pred malou maštalkou. Teda tu.? Najstarší nabral odvahu a vošiel do polotmy. Naozaj: dieťaťko v jaslíčkách... a okolo hlavičky svätožiara! Neznáma sila ho prinútila kláknúť. A potom sa opovážil pozrieť na rodičov, ktorí stáli v blízkosti jasiel. S úžasom v nich poznal nočných pútnikov, ktorých pastieri pohostili.
- Ó, Pane, - povedal, - ozaj prišla na svet spravodlivosť. Nám, tým najmenším a najchudobnejším, si sa ukázal prvý!

História sviatku Narodenia Pána

Prvá zmienka o sviatku Narodenia Pána, pri-

pomínanom 25. januára, pochádza z Rímskeho impéria z roku 354. Nie je však vylúčené, že to bolo aj skôr – po vydaní Milánskeho ediktu z r. 313, ktorý potvrdil pre všetkých náboženskú slobodu. Kresťanstvo bolo vyhlásené za štátne náboženstvo Rímskej ríše až koncom 4. storočia. Z Ríma sa slávenie narodenia Ježiša rozšírilo v priebehu 4. – 5. storočia do južnej, západnej i juhovýchodnej Európy a veľmi skoro aj do severnej Afriky. Medzi Slovanmi sa šírilo kresťanstvo až v 8. – 9. storočí hlavne zásluhou franských kňazov a predovšetkým po príchode Cyrila a Metoda.

Ako vyzeralo staré slávenie vianočných sviatkov, to sa už zrejme nedozvieme. Vieme len to, že postupne sa priberali nové prvky – k tradičnej liturgii sa pridali betlehemy s Ježišom, koledy, stromčeky a napokon aj darčeky.

Traduje sa, že prvé jaslíčky boli postavené už v 7. storočí v Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme. Oveľa istejší je však rok 1223, keď postavil jaslíčky v talianskom Greccio František z Assisi, zakladateľ rádu minoritov. Stavanie betlehemov sa rozšírilo v Európe až v 16. – 17. storočí. Slovo koleda je odvodené od latinského *hocolere* – ctiť.

Štedrý večer vtedy a dnes

Na Štedrý večer sa tešili hlavne dievčatá. Pri zvonení na polnočnú utekali do drevárne, brali naslepo náruč dreva. Ak bol počet polienok párnny, do roka sa mali vydať. Ak bol nepárny, s výdajom museli čakať. Takisto sa dával pozor na štekot psov a grúlenie prasiat – z ktorej strany ich bolo počuť, tým smerom sa mali dievčatá vydať.

Na Štedrý večer o polnoci mali bohoslužby len katolíci. O polnoci ešte v období I. ČSR chodili pastieri po dedinách, plieskali bičmi, trúbili a spievali koledy – to všetko malo odohnať strigy. Strigy mohol vidieť aj ten, kto si pri zhotovovaní stolčeka nechal ostružliny, tie na križných cestách zapálil a k jeho ohňu sa prišli strigy zohrievať. Podľa Štedrého večera sa predpovedalo aj počasie budúceho roka. Ak bol temný, rok mal byť neúrodný. Jasný večer veštil plné stodoly. Ak boli Vianoce zelené, Veľká noc bola istotne biela. V prvý sviatok vianočný mali protestanti slávnostné služby Božie. Po nich nasledoval slávnostný obed – obyčajne pečená hus a koláče. V tento deň sa zásadne nechodilo na návštevy, rodina mala ostať pospolu. Zabávať

Anjeliky v rúšku pred vianočným stromčekom.

Mestské kultúrne stredisko v Kežmarku zorganizovalo pre najmenších podujatie na ktorom sa predstavil spolu s Mikulášom anjel, čert a škriatok.

Rozsvietenie vianočnej výzdoby tak ako každý rok patrilo Mikulášovi a primátorovi.

Mikulášsky sprievod mestom 6. decembra potešil nielen najmenších.

sa začalo na druhý sviatok. Začali chodiť aj koledníci s betlehemom.

Takmer všetky zvyky už zapadli prachom. Možno aj zaslúžene. Horšie je však to, že prachom začína zapadať aj pôvodný zmysel Vianoc. Dnes sa Vianoce posudzujú podľa bohatstva stromčekov, nakúpených darčiekov, pripravených jedál, zámorských dovoleniek...

Ale betlehemske dieťa, ktoré prišlo na svet, aby spasilo všetkých ľudí, je tu stále s nami. Len na to mnohí zabúdajú.

Nora Baráthová

Kežmarská výstavná sieň na takmer dva mesiace zafarbená do modra

Mestské kultúrne stredisko v Kežmarku a Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) – Múzeum ľudovej umeleckej výroby v Bratislave pripravili výstavu s názvom **Farbené do modra – modrotlač v histórii a móde**, ktorú si od 12. novembra 2020 do 5. januára 2021 budete môcť pozrieť v priestoroch výstavnej siene na Hlavnom námestí 64 (budova knižnice) v Kežmarku.

Výstava **Farbené do modra** predstavuje rôzne vývojové podoby modrotlača, ako ich poznáme na Slovensku – produkty a pamiatky tradičného farbiarskeho remesla, umeleckoremeselnú produkciu pôvodných výrobcov organizovanú a výtvarne usmerňovanú ÚĽUV-om, ako aj najnovšiu umeleckú tvorbu súčasných dizajnérov.

Spoločnou motiváciou je zachovanie tradície, spoločným znakom je materiál (plátno) a technológia (negatívna tlač a farbenie indigom). Zjavné odlišnosti spočívajú v rozmnožení podôb mod-

Kroje z nášho regiónu môžete obdivovať do 5. januára vo Výstavnej sieni.

rotlače oproti tradičným výrobkom a v jej aplikácii do nových súvislostí, čo je očividné predovšetkým v mladej dizajnerskej tvorbe.

Tradíciu pôvodného modrotlačárskeho remesla výstava predstavuje prostredníctvom ukážok metráže a odevných súčiastok, ako aj modrotlačových foriem. K osobitne vzácnym autentickým dokumentom patria historické knihy vzorov ru-

žomberského tlačiara Jána Mudrončika z prelomu 19. a 20. storočia a z roku 1930, tlačené na cukrovárskych kartónoch.

Dokumentačný fond Múzea ľudovej umeleckej výroby predstavuje verejnosti výstupy zo systematických terénnych výskumov ľudového odevu, ktoré ústredie organizovalo v 50. až 80. rokoch 20. storočia, a to vo forme vzorníkov a kolorovaných kresieb. Etapu umeleckoremeselnej produkcie modrotlača, podporovanej a organizovanej ÚĽUV-om, ktorú je možné vymedziť rokmi 1950 až 2010, približuje ukážkami metráže, domáceho textilu i rôznych dobových „noviniek“, ako boli napríklad úsporné prestierania či nástenné kalendáre. Prezentáciu dopĺňajú autentické fotografie, ktoré zachytávajú prácu modrotlačiaru Stanislava Trnku z Púchova, ako aj predmety zapožičané od jeho syna Martina Trnku.

Nové podoby modrotlača sú prezentované prostredníctvom prác študentov Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave. Predstavené sú aj modrotlačové výrobky Lucie Dovalovej, ktorá spolupracuje s ÚĽUV-om od roku 2017. Módnu tvorbu prezentuje dizajnérka Eva Olexíková a módna návrhárka Mišena Juhász, ktorej kolekcia odevov pochádza z modrotlača Mateja Rabada. Sám modrotlačiar Matej Rabada prerozpráva vlastný príbeh farbeného do modra cez svoje výrobky.

Výstava je pre verejnosť sprístupnená od 12. novembra 2020 do 5. januára 2021 počas pracovných dní od 9.00 do 12.00 h (na požiadanie v Kežmarskej informačnej agentúre – KIA) a od 13.00 do 17.00 h, v sobotu od 9.00 do 13.00 h. Vstupné pred dospelých je 1 €, deti a dôchodcovia zaplatia 0,50 €.

Boris Švirloch

Služobníkov v predpremiére predstavil režisér Ivan Ostrochovský

Nový slovenský film Služobníci si do decembra diváci mali možnosť pozrieť len raz – v septembri počas a festivalu Cinematik.

Ivan Ostrochovský predstavil vo filmovom klube Iskra Služobníkov.

Pôvodne plánovanú jarnú premiéru aj náhradný novembrový termín totiž zastavila koronakríza. Po znovuoživení kín sa distribučná spoločnosť Filmtopia rozhodla dlho očakávanú snímku uviesť do kín v predpremiére na jeden týždeň. V utorok 8. decembra 2020 o 19.00 h Služobníkov uvideli aj diváci v kine/filmovom klube Iskra Kežmarok a predstaviť im ho osobne prišiel režisér, scenárista a producent Ivan Ostrochovský.

Píše sa rok 1980. Michal a Juraj sú študenti kňazského seminára v totalitnom Československu. Vedenie fakulty sa zo strachu pred zatvorením školy snaží formovať seminaristov do podoby vyhovujúcej režimu. Každý z mladých bohoslovcov sa musí rozhodnúť, či podľahne pokušeniu a zvolí si ľahšiu cestu kolaborácie, alebo cestu svedomia a dostane sa tak pod drobnohľad cirkevného odboru Štátnej bezpečnosti.

„Chceli sme vyrozprávať príbeh z obdobia komunistickej totality, ktorá sa zmocňovala ľudských charakterov plazivou manipuláciou a pomocou príslušníkov pohodlnejšieho života. Veľká časť spoločnosti predstierala súhlas s režimom, aby sa tak stali neviditeľní a súčasne nezraniteľní. Ak ste však neboli členom neviditeľnej masy, riskovali ste konflikt s mocou, ktorá vyvolávala existenčný strach a paranoju, aby ovládla slobodnú vôľu ľudí,“ vysvetlil Ivan Ostrochovský.

Vianoce s príchutou vína na Kežmarskom hrade

Múzeum v Kežmarku aj počas tohtoročných sviatkov lásky a pokoja pripravilo pre svojich priaznivcov Vianočnú prehliadku 2020 s podtitulom Vianoce na víne.

Oficiálne sa podujatie začne 18. decembra a bude trvať až do 5. januára budúceho roka, keď bude posledná prehliadka hradu o 15.00 hod. oko-

renená atmosférou Vianoc. Návštevníci sa prejdu po tzv. vínnej aj obchodnej ceste. Netradične sa na nej vrátia do čias, keď sa začali vianočné trhy, zistia, ako fungovalo ich organizovanie v historickom Uhorsku, spoznajú významného vínného obchodníka a dozvedia sa, ako vznikala samotná produkcia vína. Taktiež sa dozvedia, akú úlohu tu vlastne zohráva samotné mesto Kežmarok, keďže práve

toto mesto sa považuje za významnú obchodnú spojku. Nachádzala sa tu totiž známa obchodná cesta Via Magna, ktorá spájala Orient so severom Európy. Chýbať nebude čarovná výzdoba priestorov a vianočnú atmosféru dotvorí aj sprievodné slovo lektorov Múzea v Kežmarku, ktorí sa zmenia na akýchsi sprievodcov Vianocami v období baroka.

Múzeum Kežmarok

Tajomstvá hradných depozitárov. Kežmarské vojnové Vianoce

V dobe mobilov a tabletov sú fotografie súčasťou nášho každodenného života. Otázkou je, či dnešná generácia vôbec pozná klasický album, do ktorého sa zakladajú skutočné fotografie. Kedysi boli albumy ozajstným hitom a často predstavovali históriu a najväčšiu cennosť rodiny.

Album s fotografiami kežmarských vojnových lazaretov z čias prvej svetovej vojny na prvý pohľad vôbec nevyzerá lákavo, no vo vnútri ponúka obrovský poklad – 37 snímok. Z väčšiny záberov kežmarských nemocníc dnes vyberáme fotky späť s najkrajším obdobím roka – Vianocami. Hoci tie z roku 1914 vôbec nebolo možné nazvať sviatkami radosti a pokoja, keďže koniec vojny bol v nedohľadne. Tí „šťastlivejší“ vojaci, ktorých frontové zranenia uložilo na lôžko, boli ďaleko od svojich domovov.

Opustení, osamotení nekonečne dlho ležali v posteli so smutnými myšlienkami na domov... Iniciatívy potešiť vojakov sa chopil Kežmarský všeobecný ženský spolok s Výborom pre blaho. Zrealizovali zbierku, ktorá v meste a okolí našla neskutočný ohlas. Zo

všetkých strán prichádzali rôznorodé pozornosti a darčeky, akými boli oblečenie, ovocie, tabak. Kežmarčania prispeli dokonca aj svojimi

Vianočná fotografia z vojnového lazaretu v Kežmarku.

financiami. Medzi najaktívnejších patrili Margita Rózsay a Olga Wrchovszky, ktoré boli vedúce ženského spolku, a Karl Wein. Na krásnom

podujatí sa zúčastnili i farári (katolícky a evanjelický) Ján Janečko a Valentín Hajts.

Sála nemocnice umiestnenej v Štátnej ľudovej škole bola pre pacientov nádhorne vyzdobená niekoľkými jedličkami a horami darčiekov. Poďakovanie za všetkých predniesol študent Iván Pietrykowszky z dnešného Ľvova, ktorý príhovor ukončil slovami: „...nemáme čo priniesť ako vďaka. Je to len pár chudobných slov. Keď sa však vrátíme naspäť na bojisko, dokážeme našu vďaka skutkami. Nech žije vlast i šľachetné mesto Kežmarok.“ Iván bohužiaľ pred vianočnou slávnosťou dostal od strýka z Krakova správu, že jeho o dva roky mladší brat podľahol zraneniam utrženým na bojisku. Vianočná slávnosť z roku 1914 je v istých ohľadoch podobná súčasnej neľahkej situácii. Po sto rokoch nebojujeme s nepriateľom našej vlasti, ale s protivníkom neviditeľným, ktorý nás môže kedykoľvek ohroziť.

Mnohí budú musieť stráviť sviatky pokoja v izolácii, samote, na nemocničnom lôžku či v práci, v starostlivosti o nakazených. Preto by sme si mali uvedomiť, že nadchádzajúce sviatky nie sú o darčekom, ale najmä o vzájomnej prítomnosti, porozumení.

Vojakov potešila i drobnosť, avšak najväčšiu radosť mali z toho, že si na nich niekto v úplne cudzom meste spomenul. Nenáhlime sa preto za hmotnými statkami, lebo najväčšie potešenie nemusí vždy priniesť materiálny dar, ale úplne postačí niečia pozornosť.

Vladimír Julián Ševc

Foto: Múzeum v Kežmarku

Ak nemôžete do múzea, tak si ho vezmite domov

Nezisková organizácia (f)ITcubator realizuje od septembra tohto roku projekt s názvom smARt MÚZEUM, ktorého hlavným cieľom je vytvoriť a zaviesť do praxe aplikáciu, ktorá bude zdieľať zbierkové predmety múzea cez technológiu rozšírenej reality (AR) na bežnom mobilnom zariadení kdekoľvek, kde je k dispozícii dátové pripojenie. Do projektu sa zapojí i Múzeum v Kežmarku.

(f)ITcubator Poprad je prvá nezisková organizácia pod Tatrami, ktorej snahou je vytvorenie talentovanej komunity z portfólia študentov či mladých ľudí s prepojením na odborníkov z IT oblasti. Hlavným claimom (f)ITcubatora je IT4TA3, prenesene – urob „Aj Ty“ niečo pre „Tatry“.

Do tejto komunity privíta každého s netradičným nápadom, ktorý si zaslúži podporu, a tým pomôže napredovať regiónu. Popradský (f)ITcubator organizuje eventy, workshopy,

diskusie na tému vzdelávania, informačných technológií, ale aj z oblasti marketingu, či ako zostať FIT po fyzickej i duševnej stránke.

„Pilotné zavedenie tejto možnosti bude v spolupráci s Múzeom v Kežmarku a Ľubovnianskym múzeom v Starej Ľubovni. Aplikáciu môžu v budúcnosti využívať všetky múzea a galérie na Slovensku a prezentovať tak touto formou svoje hodnotné artefakty, muzeálne predmety, ktoré budú viac prístupné širšej verejnosti aj v rizikových obdobiach poznače-

ných obmedzeniami,“ informovala Marta Kurpašová zo spoločnosti (f)ITcubator.

Aktivity projektu priamo a efektívne zmierňujú nepriaznivé vplyvy a dopady koronakrízy. Cieľom je zvýšiť ochranu hlavných cieľových skupín pred koronavírusom, ako sú seniori, obyvatelia so zdravotným obmedzením, žiaci škôl, domáci a zahraniční turisti. „Vedľajšie cieľové skupiny nerozširujú koronavírus a súčasne majú umožnený prístup k vzdelávaniu, k zachovávaniu kultúrneho dedičstva, k obohateniu svojho voľného času kultúrou,“ doplnila Kurpašová.

Občania, ale i turisti získajú prístup k cenným historickým poznatkom o Slovensku a z pohľadu cestovného ruchu môže byť touto formou zachovaný kontakt návštevníka zo zahraničia aj v prípade nepriaznivej vývoja situácie s koronavírusom. V roku 2021 tak budeme môcť obdivovať históriu Kežmarku prostredníctvom rozšírenej reality.

Ondrej Miškovič

Po stopách zakladateľov alebo začiatky Euroregiónu Tatry

Myšlienka spolupráce medzi samosprávami na slovensko-poľskom pohraničí v podtatranskej oblasti vznikla v novembri 1991. V nasledujúcich rokoch sa viedli rozhovory o rozširovaní vzájomných kontaktov a v roku 1993 sa stretli predstavitelia samosprávnych orgánov.

Výstupom medzinárodných rozhovorov bola Deklarácia samosprávnych orgánov územných častí Poľskej republiky a Slovenskej republiky o projekte vytvorenia cezhraničného združenia Euroregión Tatry z 31. októbra 1993. Na ustanovujúcom kongrese 26. augusta 1994 v Nowom Targu bola podpísaná dohoda medzi samosprávami Poľska a Slovenska o založení cezhraničného zväzu Euroregion Tatry. Vojvodský súd v Nowom Saczi rozhodnutím z 15. decembra 1994 zapísal Euroregion Tatry do zoznamu zväzov a potvrdil jeho štatút.

Po dlhých konzultáciách a odporúčaníach zo strany Ministerstva vnútra SR bola na slovenskej strane v záujme registrácie prijatá koncepcia, podľa ktorej v zmysle Občianskeho zákonníka bolo vytvorené záujmové združenie právnických osôb pod názvom Región Tatry ako samostatný právny subjekt.

Rozvoj cezhraničnej spolupráce vychádzal z dlhodobej koncepcie zahraničnej politiky Slovenskej republiky, avšak v jej začiatkoch absentovali viaceré nástroje, ktoré by vytvárali právny rá-

mec pre jej rozvoj. Samosprávne orgány v Poľsku a na Slovensku však chceli svoje aktivity rozvíjať v prihraničnom euroregionálnom zväzku, aj keď takúto formu spolupráce právny poriadok Slovenskej republiky nepoznal. To spôsobovalo napätie vo vzťahoch samospráv na oboch stranách hranice.

Postupne sa však zosúladiť právny poriadok Slovenskej republiky a Poľskej republiky s európskym právom a dnes už v súlade so zákonom majú obce Slovenskej republiky právo stať sa členom medzinárodného združenia a samosprávne kraje sú rovnocenným partnerom poľským vojvodstvám.

Koncepcia vybudovania stredísk za účelom slovensko-poľskej spolupráce v Nowom Targu a Kežmarku vznikla na mimoriadnom kongrese Cezhraničného zväzku Euroregión Tatry v roku 1999. Idea našla podporu u predstaviteľov samospráv, a tak mestá Kežmarok a Nowy Targ ponúkli dva meštianske domy v centrách oboch miest. 12. februára 2004 bolo otvorené stredisko poľsko-slovenskej spolupráce v Nowom Targu. Na slovenskej

strane výstavba sídla trvala o čosi dlhšie, a tak sa slávnostné prestrihnutie pásky Domu slovensko-poľského stretávania Euroregiónu Tatry v Kežmarku uskutočnilo 6. júla 2007.

Doterajšie aktivity a úspechy podporujú i vlády oboch štátov. 19. novembra 2004 bol prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič hosťom v rámci oficiálnej návštevy Poľskej republiky v Stredisku poľsko-slovenskej spolupráce v Nowom Targu. Po troch rokoch, keď sa spolupráca prehĺbila, pozval na neoficiálnu návštevu prezident Ivan Gašparovič prezidenta Poľskej republiky Lecha Kaczyńskiego. Stretnutie prezidentov Poľska a Slovenska sa 3. decembra konalo práve v Dome slovensko-poľského stretávania Euroregiónu Tatry v Kežmarku.

Nad celou touto historickou epochou vývoja Euroregiónu Tatry stáli významní ľudia, ktorým patrí prejav obdivu a pozornosti. Vďaka obetavosti zakladateľov, ktorí stáli pri zrode Euroregiónu Tatry, ale aj tých, ktorí dnes naplňujú jeho program, sa toto združenie plnohodnotne zapája do procesu integrujúcej sa Európy.

Preto si v ďalších číslach kežmarských novín priblížime podrobne významné osobnosti – čestných členov Euroregiónu Tatry, ktorí sa aktívne podieľali na jeho formovaní.

Livia Kredatusová

Daniel Fischer

Kežmarský rodák, významný lekár, lekárnik a priekopník ľudového liečenia na Slovensku. S Matejom Belom boli prvými lastovičkami moderných prírodných vied v Uhorsku. V Kežmarku Fischer založil a viedol zdravotnú školu pre nižšie zdravotné kádre a na prípravu štúdia medicíny na univerzitách.

Daniel Fischer sa narodil v Kežmarku 9. novembra 1695 a zomrel 18. septembra 1746 v Debrecíne, zrejme na infekčnú chorobu. Jeho otec bol v Kežmarku evanjelickým farárom. V roku 1713 až 1716 študoval medicínu na univerzite vo Wittenbergu, kde získal v roku 1718 aj doktorát. V rokoch 1719 až 1725 bol úradným fyzikusom, teda lekárom Liptovskej stolice so sídlom v Liptovskom Mikuláši, kde aj v tom čase býval. Potom až do svojej smrti bol úradným fyzikusom Spišskej stolice a mestským lekárom v Kežmarku. Bol tiež osobným lekárom spišského župana a ostrihomského biskupa Mikuláša Csákyho. Za mimoriadne služby bol Danielovi Fischerovi v roku 1722 udelený cisárom Karolom VI. šľachtický titul (torzo erbú z náhrobného kameňa z historického cintorína v Kežmarku na obrázku).

Svoje vedecké práce o medicíne a prírodných

vedách uverejňoval Fischer v prominentných vedeckých európskych časopisoch, v tzv. Vratislavských análoch – Sammlung von Natur und Medicin Geschichte a v Büchnerových Miscelaneaphysico-medico-matematica, za čo získal v Európe veľké uznanie. Už v roku 1719 ho zvolili za člena Academima Leopoldina. Svoje práce dokonca zameriaval aj na oblasť fyziky a filozofie. Počas svojho pobytu na Liptove a na Spiši tiež spolu Jurajom Buhholtzom skúmal tzv. dračie jaskyne. Dokonca sa im spolu podarilo poskladať celú kostru draka (neskôr sa zistilo, že to bo jaskynný medved), ktorú vraj vysoko ocenil aj cisár Leopold I.

No predovšetkým sú významné Fischerove lekárske a farmaceutické práce. Vlastnil lekáreň, bol aj lekárnikom a vyrábala viaceré liečivá. Známe boli jeho bezoárové gule a liečivá využívajúce limbový a kosodrevinový olej. Boli dokonca

známe ešte v 18. storočí ako prášok kežmarského bezoáru, Fischerov bezoárový lieh, karpatská esencia či Fischerov protivenerický elixír. Fischer bol veľkým zástancom ľudového liečenia, ktorého podstatu obhajoval na vedeckých základoch. Napísal vedeckú prácu o liečení kiahní kúpeľom v teplej vode, mlieku a srvátke na Orave. Tiež písal rozpravy o more a o liečivých účinkoch tokajskej zeminy a vína. Na základe rozboru tamojšej zeminy obhajoval výrobu rôznych liečiv. Tiež intenzívne skúmal využívanie lokálnych prírodných zdrojov na výrobu vlastných liečiv vo svojej lekární.

Ako jeden z prvých uhorských vedcov sa snažil o založenie vedeckej spoločnosti, v ktorej by združení významní uhorskí učitelia uverejňovali svoje práce na vedeckých základoch, overené experimentmi. V roku 1732 vydal pozývaci list panónskym učencom a pripravované periodikum „Acta eroditorium Pannonica...“ (Rozpravy panónskych učencov vysvetľujúcich javy v oblasti prírody a príčiny chorôb vyskytujúcich sa v našej vlasti). Projekt sa mu však nevydaril. O tri roky sa podaril Matejovi Belovi, ktorý vydal svoje neskôr svoje povestné dielo s názvom Notície. Tie však Fischer kritizoval, že uvádzajú vedecky neoverené poznatky svojich prispievateľov. Aj napriek neúspechom patril Fischer vo svojej dobe k významným učencom, lekárom a lekárnikom v Uhorsku.

Milan Choma

Kopačky v zime hráči vymenili za hokejku s pukom

Jozef Michna bol už od mladosti vášnivým hráčom futbalu a hokeja. Po aktívnej kariére v 50. rokoch pôsobil ako tajomník pre oba športy neuveriteľných 22 rokov. Pamätá si na zlaté časy, keď na trávnik proti Kežmarku nastúpila Kuba a mužstvo z Alžírka.

Ako ste začali s futbalom?

Mal som 18 rokov, no nedostal som sa do kežmarského dorastu. Prešiel som z ŠK ligy do Robotníckeho športového klubu Tatralan Kežmarok. Spolu so mnou odišli aj iní hráči, Britaňák a Ľudo Pavela. Neskôr som hral za dospelých v klube SKOK (Stavebný kombinát okresu Kežmarok). Môj prvý prípravný zápas bol v Kropáčoch a dodnes si pamätám zostavu, v ktorej sme hrali. Na vojne som potom dva roky hral za Banskú Bystricu s ligovými hráčmi.

Kolko platili v tom čase začínajúcim futbalistom za zápas?

Nedostávali sme ani korunu! Hrali sme predovšetkým srdcom. Po čase nám poskytli diéty na stravu. Po prvom zápase za nami do šatne prišiel miliónár Grejza s tisíckou, ktorú chcel dať môjmu spoluhráčovi Ján Kleinovi a mne. Priamo pred našimi očami peniaze roztrhal na dve polovice, jednu podal spoluhráčovi, na druhú napľul a nelepil mi ju na čelo. Ostali sme smutní, že peniaze nebudeme môcť použiť. Michal vtedy dostal nápad, že tisícku znova zlepíme a rozmeníme, aby sme sa spravodlivo rozdelili. Treba spomenúť, že zo začiatku sme voľakedy hrávali aj futbal aj hokej. Mali sme prestávku koncom októbra, v novembri sa potom začal hokej. Umelé klziská vtedy neboli, tak sme čakali na ľad.

Kde bol po druhej svetovej vojne vytvorený priestor, kde sa mohol hrať hokej?

Hokejové ihrisko „Nemecko“ bolo pri autobusovej stanici. Tá budova bola vystavaná ako ihrisko. Druhé miesto bolo na „Starej lige“, na futbalovom ihrisku bol vyliaty ľad. Neskôr sme hrali na ceste pod evanjelickým kostolom. To sú dnes už celkom rarity. V tom čase nebol hokej veľmi na vysokej úrovni. Počas jedného zápasu mi protihráč z Bulharska udrel po rukaviciach s hokejkou a zlomil mi zápästia.

Ako boli organizované futbalové zápasy v dobe, keď ste zastávali funkciu tajomníka?

Bolo šesť divízných skupín, od A po F. Prvé dve boli české, zvyšné boli kombinované a čisto slovenská bola s označením F. Tá bola od Považskej Bystrice cez Banskú Bystricu, Ružomberok až po

východ. Zaujímavá bola priemerná návštevnosť divízných zápasov, ktorá bola ohodnotená v Kežmarku na 1 638 ľudí.

Každé mesto malo svoj jeden, alebo niekoľko divízných klubov?

Žiadne mesto na Slovensku a v Čechách nemalo viac divízných klubov, iba v Bratislave a Trenčíne boli viaceré ligové kluby. Kežmarok mal však dve divízne mužstvá – Iskra Kežmarok a Slavoj Kežmarok. Bielo-modré dresy sme mali. Zlúčili sme sa potom v roku 1957, bola to tzv. fúzia, a tak vznikla Jednota. Myslím si, že to bola chyba. Veľa hráčov ostalo mimo a prestalo hrať,

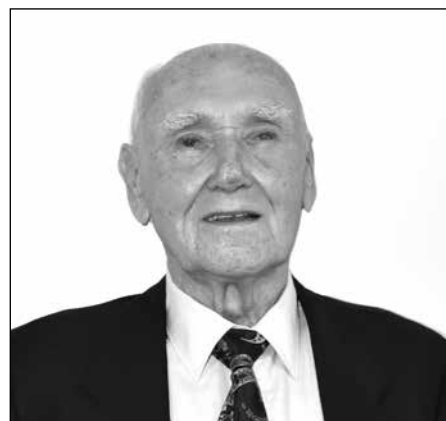

Jozef Michna (vpravo hore) so svojimi spoluhráčmi 4. októbra 1948.

keďže sa z oboch mužstiev vybrali iba tí najlepší hráči.

V ktorých rokoch sa v Kežmarku hral podľa vás najlepší futbal?

Nielen podľa môjho názoru, ale i podľa výboru a vyhodnotenia to bolo v šesťdesiatych rokoch. Hlavne rok 1962. Vtedy tu hralo najlepšie maďarské družstvo Veres Lobogo Budapešť. Na zápas sa prišlo pozrieť 5-tisíc ľudí. Niektorí sedeli na stoličkách na kraji terajšieho ihriska. Ľudia prichádzali zo širokého okolia, zo Svitu, Spišskej Novej Vsi a Starej Ľubovne. V tom roku hrala u nás zápas aj Oslobodená jedenástka slobodného

Jozef Michna.

Alžira a organizovalo sa medzištátne stretnutie Kežmarok – Kuba.

Kto boli podľa vás najlepší hráči od polovice minulého storočia?

Odkedy som začal aktívne hrať v roku 1948, za najlepších hráčov rodených v Kežmarku by som rozhodne považoval hneď niekoľkých. Podľa mňa to boli také osobnosti ako Šterbák, ktorý hral neskôr za Žilinu, či Ján Klein, ktorý hral aj za Trnavu. Obaja hráči boli zo súrodeneckých dvojíc. Michal Klein, plukovník letectva, mal dokonca možnosť

nastúpiť za ŠK Slovan Bratislava. Hráčov Jasovského a Tenkáča nechcel klub pustiť do Prešova, Duďek hral neskôr za Duklu Trenčín. V 60. rokoch sa do mužstva vrátil aj najlepší útočník Andrej Knap.

Mali ste vo futbale a hokeji výraznú konkurenciu z iných miest?

Veľkým hráčom bola vo futbale neďaleká Spišská Nová Ves a v hokeji to bol nepochybne Poprad. Ten bol hokejový doplnok Slovana Bratislava. Nikde sa nehral taký dobrý hokej ako v Poprade.

*Patricia Rozgonyiová,
foto: Patricia Rozgonyiová, kniha 500
rokov športu kežmarského športu*

Veľká skúška nielen pre kežmarský šport

Sľubný štart sezóny ochromila pandémia. Nádejní hráči trénujú v mini kolektívoch, či hádžu na kôš doma. Uplynuté obdobie zhrnul jeden z troch trénerov basketbalistov a člen komisie športu mesta Jozef Juhász.

Aký dopad mala koronakríza na basketbal v meste Kežmarok?

V sezóne 2019/2020 nás zasiahla kríza až v nadstavbovej časti súťaží. Naši najmenší minulú sezónu odohrali po ukončení základnej časti dva zápasy. Doma sme proti Rožňave dvakrát vyhrali. Čo sa týka druhej ligy mužov, mali sme nábeh na postup do playoff. Boli prví v tabulke, ale nebolo im umožnené súťaž dohrať.

Dalo sa na podobnú situáciu vopred pripraviť?

Jednoznačne môžem povedať, že nedalo. Sú krajiny ako my, Česká republika alebo Rumunsko, ktoré šport kompletne zastavili. V Poľsku a Maďarsku však všetky športové súťaže na rôznych úrovniach bežia, keďže mám informácie aj od ostatných kolegov trénerov. Spoločne čakáme, čo sa udeje. Tréningom sme odbremeniť mládež od toho, aby sedeli iba doma. Sú radi za to, že môžu mať sociálny kontakt.

Vnímate snahu o uvoľnenie opatrení ako napríklad v susedných krajinách?

Zväzy aj Slovenský športový olympijský výbor sa snažia pristupovať k situácii s vervou. Reaguje na to aj Ivan Husár, ktorý je splnomocnenec pre šport v rámci ministerstva školstva. Podobne aj poslanec Národnej rady slovenskej republiky Karol Kučera. Nevedia však preťačiť

to, čo je v pandemickej komisii a krízovom štábe.

Ako vyzerala príprava na zápasy a ako prebieha v súčasnosti?

Od júna sa otvorila hala a chystali sme sa na finálové turnaje. Odohrali sme pár prípravných zápasov so Svitom, Spišskou Novou Vsou a Prešovom so striedavými úspechmi. Od augusta sme sa začali pripravovať na novú sezónu, ktorá sa rozbehla. Kolektívne sme začali trénovať všetky kategórie od mužov po našich najmenších. Od 15. novembra trénujeme v súlade s pandemickými opatreniami v počte päť plus tréner. Všetky kategórie sme museli rozdeliť tak, aby to vyšlo počas celého týždňa okrem štvrtka. Takto v podstate fungujú všetky športy v rámci Mestského športového klubu, ktoré trénujú v hale.

Organizovali ste počas roka turnaj i doma?

Podarilo sa nám v septembri usporiadať dva turnaje. Prvým bol Memoriál Karola Štepanka v kategórii mužov, kde sa zúčastnili celky Martina a TYDAM Košice. Domáci celok tento turnaj suverénne vyhral, ale už sa kvôli korona problémom nedostal k majstrovským zápasom. Ja osobne som usporiadal už ôsmy ročník Memoriálu Vlada Jančeka. Tentokrát to bolo pre

Basketbalový zápas Kežmarok – AS Trenčín.

kategóriu chlapcov narodených v roku 2007, ktorého sa zúčastnili okrem nášho družstva aj celky z Basketbalovej akadémie obce Čaňa, AS Trenčín a AC LB Spišská Nová Ves. Zúčastnení si pochvalovali a nadviazali nové priateľstvá. Tím z Trenčína sa na basketbalovej mape objavil opäť až tohto roku. Dostali sme dotáciu z Prešovského samosprávneho kraja, ktorá nám veľmi pomohla pri príprave.

Ako hodnotíte koncepciu rozvoja športu do roku 2027?

Vnímam ju veľmi pozitívne, keďže som na nej spolupracoval v rámci Športovej komisie mesta Kežmarok. Navrhovali sme ju spoločne aj s Dávidom Cintulom, ktorý je z mesta zodpovedný za šport. Koncepcia je samozrejme otvorená na dopracovanie, keby sa mali v nasledujúcich rokoch udiť nejaké zmeny. Predpokladám, že v budúcnosti nastane i určitá priorita športových odvetví na základe širšieho hľadiska. Či je tento šport olympijský, akú má zväzovú štruktúru v nadväznosti na mesto a jednotlivé kluby.

Patrícia Rozgonyiová, foto: Roman Kurtý

Podakovanie riaditeľke ZPS a ZOS v Kežmarku

Doba poznamenaná pandémiou ochorenia Covid-19 priniesla so sebou mnohé nečakané výzvy, na ktoré sa snažíme my všetci, ktorí pracujeme v ZPS a ZOS Kežmarok, nájsť adekvátne, účinné a efektívne riešenia. Od marca 2020 sme my, pracovníci zariadenia denne konfrontovaní s novými skutočnosťami a okolnosťami, ktoré sa bezprostredne dotýkajú nášho každodenného pracovného a súkromného života. Na tieto výzvy sa nebolo možné v dostatočnom časovom predstihu pripraviť, nielen po materiálnej a procesnej stránke, ale ani po tej emocionálnej. Obavy z nepoznaného a neznámeho máme všetci.

Museli sme sa naučiť byť dostatočne prezieraví a na základe dostupných informácií (vývoja epidemiologickej situácie, odporúčaní relevant-

ných inštitúcií a autorít atď.) permanentne a flexibilne reagovať, včas navrhovať, prijímať a v praxi uplatňovať nové postupy, pravidlá a opatrenia, alebo tie jestvujúce prehodnocovať a upravovať tak, aby zodpovedali súčasnej situácii a jej potrebám.

Spoločným cieľom týchto opatrení, ako aj všetkých pracovníkov zariadenia je zabezpečiť zdravotnú bezpečnosť všetkým, ktorí v zariadení bývajú alebo pracujú. To od nás, a celkom oprávnené, očakávajú obyvatelia zariadenia, ako aj ich rodinní príslušníci a známi, vládne a regionálne inštitúcie, zriaďovateľ či široká verejnosť. Sme si toho vedomí, preto pracujeme usilovne a zodpovedne, dodržiavame opatrenia, vyvíjame maximálne úsilie a snahu, čas a energiu na získanie nových poznatkov, osvojovanie si nových účinných postupov, ktoré zavádzame do praxe takým spôsobom, ktorý naplní stanovený spoločný cieľ.

Nesťažujeme sa, je to jednoducho naša práca – pre mnohých z nás aj celoživotné poslanie.

Nastal však čas, keď je potrebné sa poďakovať tej, ktorá nás všetkých v tejto práci manažuje, vedie, pomáha, podporuje a usmerňuje, navrhuje a prijíma opatrenia spojené s chodom zariadenia aj v takejto mimoriadne náročnej situácii, a bez ktorej by nebolo možné, aby sme túto neľahkú úlohu spoločne zvládli čo najlepšie.

Podakovanie patrí riaditeľke ZPS a ZOS Kežmarok Mgr. Marceli Ištocyovej. Pani riaditeľka, ďakujeme vám!

Kolektív pracovníkov Zariadenia pre seniorov a Zariadenia opatrovateľskej služby Kežmarok

Spomienky

Za všetku lásku a starostlivosť Tvoju, čo s vďakou dnes Ti môžem dať. Hrst krásnych kvetov na pozdrav a potom už len spomínať.

V decembri uplynie 30 rokov, čo nás navždy opustil manžel a otec

Jozef Siska.

S láskou spomína manželka Eugénia s rodinou.

V septembri uplynulo 30 rokov, čo nás náhle opustil manžel, otec a dedko **Karol Štěpánek**, ktorý bol zároveň aj prvým porevolučným primátorom mesta Kežmarok. odchod bol nečakaný a rýchly a zostalo po ňom veľa bolesti a smútku. Mal veľa ideálov a plánov, ale ostali, žiaľ, nevyriešené a neukončené. Zapáľme mu sviečku a venujme tichú spomienku.

S láskou spomína smútiaca rodina.

Len chvíľu postáť, ticho spomínať, sviečku zapáliť, slzy vyroniť a pošeptať, ako nám chýbate.

Dňa 16. októbra uplynulo 31 rokov od úmrtia nášho drahého otca, dedka, pradedka, svokra a švagra **Vojtecha Šterbáka** a 21. novembra uplynie 7 rokov, čo nás navždy opustila naša drahá mamka, babka, prababka, svokra a sestra **Anna Šterbáková**.

S láskou a úctou spomínajú dcéra Vierka a syn Miro

s rodinami, syn Lubo, rodina Griglákova, sestra a bratia s rodinami.

Hoci si odišľa, niet Ťa medzi nami, v našich srdciach ostávaš a navždy budeš s nami.

Dňa 28. decembra uplynú dva roky, čo nás navždy opustila manželka, mama, babka a prababka **Ružena Šugareková**.

S láskou a úctou spomína smútiaca rodina.

Už 10 rokov uplynulo od chvíle, keď nás 26. decembra navždy opustil **Ján Tesár**.

S láskou a spomienkami ďakujú manželka Anna, dcéra a synovia s rodinami.

S tichou spomienkou k Vášmu hrobu chodíme, pri plameňoch sviečok sa za Vás modlíme. Osud Vám nedoprial už s nami byť, ale v našich srdciach budete stále žiť.

Dňa 25. novembra uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý otec **Ján Kaňuk** a 7 rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná mamka **Anna Kaňuková**.

S láskou, úctou a vďakou spomínajú dcéry Mária a Anna s rodinami. Ďakujeme všetkým za tichú spomienku.

Keby ste niekedy radu potrebovali, len s láskou si na mňa spomeňte, budem žiť s Vami aj naďalej a budem bdieť nad Vaším každým krokom.

Riadková inzercia

- Predám ručne vyrábané dizajnové nástenné drevené hodiny. Každý kus je originál. Cena je podľa veľkosti a druhu dreva. Tel.: 0905 285 760 RO 20014
- Ponúkam na predaj novostavbu rodinného domu 7 minút od Popradu na ploche 100 m², na kľúč, s dvoma parkovacími miestami a terasou. Viac info 0907 698 681. RO 20015
- Ponúkam na predaj stavebný pozemok v Malom Slavkove o rozlohe 1 575 m² s výhľadom na Vysoké Tatry. Inžinierske siete cca 200 metrov od pozemku. Viac info 0907 698 681. RO 20013

Dňa 4. decembra si pripomíname piate výročie, čo nás navždy opustil **Peter Lampart**.

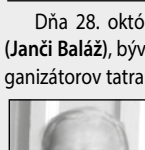
S láskou a úctou spomína smútiaca manželka Mária, deti s rodinou a vnúčatami a ostatní príbuzní.

Hoci si odišiel a niet Ťa medzi nami, v našich srdciach ostávaš a navždy budeš s nami.

Dňa 9. decembra uplynie 11. rok, čo nás opustil drahý manžel, otec a dedko **Eduard Šmelko**.

S láskou a úctou na teba spomínajú manželka a dcéry s rodinami.

Dňa 28. októbra zomrel v Grafrate **Hans Baláz (Jančí Baláž)**, bývalý Kežmarčan, jeden z hlavných organizátorov tatranského večera Zemlín pod Tatrami

v roku 2010, hlavný informátor knižôčky Ján Baláž, buditeľ slovenských kalvínov, ktorého bol synom. Bol tiež synovcom Gustáva Maurera z Huncoviec, staviteľa Kežmarskej chaty, a sám bol projektantom počas svojho dlhého života v Nemecku.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku. Milan Choma s rodinou a príbuzní z Revišťa.

Kto žil v srdciach tých ktorých opustil, ten nezomrel.

V decembri uplynie 20 rokov, čo nás navždy opustil **Ján Hadzima**.

S láskou a úctou na teba spomína smútiaca rodina. Ďakujeme všetkým za tichú spomienku.

Tí, ktorých milujeme, neodchádzajú, kráčajú s nami každý deň. Ďakujeme Ti za život, chvíle krásne, za všetko, čo si nám dal, to navždy ostáva v nás.

Tohto roku uplynulo 15 rokov, ako nás navždy opustil môj milovaný manžel, kpt. **Ján Compel**. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou a úctou spomínajú manželka Anna, dcéry, synovia s rodinami a celá rozvetvená rodina.

Dňa 8. januára si pripomíname 11. výročie čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, svokor a opa **Mgr. Vojtech Wagner**.

Ktorí ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína manželka, synovia, nevesta a vnučky.

Oznamy

Online vďaka Wifi4EU

WiFi4EU využili viaceré európske mestá na zvýšenie kvality života občanov a podporu regionálneho cestovného ruchu. Obce mohli požiadať o poukaz v hodnote 15 000 eur. V Kežmarku po úspešnom schválení je možnosť využívania bezplatného pripojenia v týchto lokalitách: okolie reštaurácie Berg na Hradnom námestí 60, okolie pri poliklinike v Kežmarku na Hviezdoslavovej ulici, okolie pri budove Dr. Alexandra 30 a ihrisko pri Centre voľného času.

Referát informatiky MsÚ

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva Mestské kultúrne stredisko Kežmarok, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania x. 12. 2020, ročník V., adresa redakcie: Hlavné námestie 3, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, patricia.rozgoniyiova@kezmarok.sk, Ondrej.miskovic@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211, Tlač: Tlačiareň Kežmarok, GG, s. r. o., Grafika: PROGRUP SK, s. r. o. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzávierky k 15. dňu v mesiaci. Redaktori: Patricia Rozgoniyiová, Ondrej Miškovič, autori titulných fotografií: A. Smolenová, O. Miškovič, distribuuje: Slovenská pošta bezplatne, náklad: 5 700 ks. Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993.

PRÍNOS A VÝZNAM SČÍTANIA

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov ako jediné zisťovanie umožňuje zapojenie všetkých obyvateľov SR. Prináša nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o životných podmienkach obyvateľov a ich bývaní. Mnohé zo zisťovaných údajov v sčítaní obyvateľov, domov a bytov sú jedinečné a nie je možné ich v rovnakom rozsahu získať.

AKO MÔŽE SLOVENSKO VYUŽIŤ ÚDAJE ZO SČÍTANIA

- #### na plánovanie novej infraštruktúry

 - posilnenie dopravnej siete
 - budovanie ciest a záchytných parkovísk
 - rozmiestnenie a budovanie zariadení poskytujúcich služby
 - zistenie potreby výstavby školských zariadení, zariadení sociálnych služieb, zdravotníckych zariadení
 - budovanie oddychových zón, parkov, detských ihrísk
- #### pri analýzach populačných štruktúr, reprodukčného správania, vzdelanostnej štruktúry, domácností
- #### sú podkladom pri prognózovaní jednotlivých oblastí spoločenského života

Podrobné informácie, ktoré súvisia so Sčítaním obyvateľov, domov a bytov 2021, získajú obyvatelia na webovej stránke: [WWW.SCITANIE.SK](http://www.scitanie.sk)

PRVÉ PLNE ELEKTRONICKÉ SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Klik k lepšej budúcnosti

SODB 2+21 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

KLIK K LEPŠEJ BUDÚCNOSTI

Rok 2021 bude z pohľadu budúcnosti Slovenska veľmi dôležitým rokom. Po desiatich rokoch totiž bude na Slovensku prebiehať sčítanie obyvateľov, domov a bytov. V porovnaní s predchádzajúcimi sčítaniami je výnimočné - výlučne elektronické sčítanie a prvé integrované sčítanie.

100% ELEKTRONICKÉ

Elektronické a integrované sčítanie prináša mnohé výhody, akými napríklad sú:

- presnejšie a kvalitnejšie údaje
- bezpečnosť
- šetrenie životného prostredia
- rýchlosť sčítania

SČÍTANIE RÝCHLO A JEDNODUCHO

Obyvateľ sa sčíta sám alebo s pomocou blízkej osoby na akomkoľvek mieste využitím počítača, tabletu alebo mobilu s pripojením na internet. Sčítací formulár bude dostupný na webovej stránke www.scitanie.sk alebo sa obyvateľ sčíta cez mobilnú aplikáciu. Samosčítanie predstavuje rýchly a jednoduchý spôsob na vyplnenie sčítacieho formulára, bez narušenia privátnej zóny obyvateľa.

Sčítanie obyvateľov bude prebiehať od 15. februára 2021 do 31. marca 2021.

Prvkrát v histórii budú využité údaje z existujúcich administratívnych zdrojov v kombinácii s údajmi získanými od obyvateľov. Zber údajov od obyvateľov nebude prebiehať prostredníctvom papierových formulárov, ale vyplnením elektronického sčítacieho formulára.

KTO SA MÁ ZÚČASTNIŤ SČÍTANIA OBYVATEĽOV?

Zúčastniť sa sčítania je právom a zároveň zákonnou povinnosťou každého obyvateľa Slovenskej republiky. Na účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt.

BEZPEČNOSŤ ELEKTRONICKÉHO SČÍTANIA

Elektronické sčítanie prináša so sebou aj určité otázky spojené s bezpečnosťou uchovávaní údajov. Počas Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 bude zachovaná maximálna možná ochrana osobných údajov. Bezpečnosť všetkých údajov je totiž prioritou a zároveň aj jednou zo základných podmienok elektronického sčítania. Všetky získané údaje budú bezpečne chránené pred únikom, zneužitím alebo krádežou.

Obyvatelia, ktorí sa nevedia alebo nemôžu sčítať sami (napr. z dôvodu imobility), budú môcť využiť aj službu asistovaného sčítania. V každej obci bude zriadené kontaktné miesto, kde obyvateľovi so sčítaním pomôže stacionárny asistent. Na území obce budú tiež pôsobiť mobilní asistenti, ktorí navštívia domácnosť obyvateľa v prípade, že o takúto službu požiada. Obyvatelia v zariadení (napr. zariadenia sociálnych služieb, zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti) budú sčítaní prostredníctvom asistenta v zariadení.

Všetky údaje, ktoré obyvateľ počas sčítania do formulára uvedie, sa musia vzťahovať na rozhodujúci okamih sčítania, ktorým je 1. január 2021.

BIOODPAD

ALCHÝMIA TRIEDENIA KOMUNÁLNEHO ODPADU

Až 45 % odpadu z domácností tvorí bioodpad.

Kompostovaním tak vieme zredukovať množstvo nami vyprodukovaného odpadu takmer o polovicu. O rovnaké množstvo tak zredukujeme aj naše náklady na odvoz a spracovanie nášho odpadu.

PATRÍ SEM

- zvyšky, šupky, odrezky a ohryzky
- škrupinky od vajčiek
- papierové čajové vrecúška
- sypané čaje
- kávová usadenina
- papierové vreckovky a servítky
- papierové obaly od vajčiek
- rolky od toaletného papiera a kuchynských servítk
- zvyšky varených jedál
- nefarbené vlasy, nelakované nechty
- papiere, príbory
- bambusové zubné kefky
- prírodné hubky
- zvyšky rastlín
- tráva, lístie, seno, slama, burina
- drevené piliny, drevná štiepka
- hlina
- vychladnutý popol a uhlie z dreva
- menšie konáriky, odrezky z viniča
- chlieb, pečivo, múka
- naozaj prírodná 100% organická bavlna
- iné 100% prírodné látky
- voskované bavlnené obrúsky
- podrvené orechové škrupinky, kôstky
- trus bylinožravých zvierat
- natrhaný kartón, nefarbený, bez lepiacej pásky
- šupky z citrusov len v malom množstve

NEPATRÍ SEM

- mäso, ryby, kosti a mliečne výrobky
- olej, masť, tuky a mastné potraviny
- veľmi plesnivé potraviny
- trus mäsožravých zvierat
- plast, kov, sklo
- piliny z drevotriesky
- uhynuté zvieratá
- nylonové čajové vrecúška
- lepené čajové vrecúška
- lieky
- kamene
- obsah vrečka z vysávača
- cigarety
- použité plienky
- cibuľa, cesnak, zázvor
- šupky a zvyšky citrusov – len menšie množstvo
- kôstky
- kompostovateľný „bioplast“

INFORMÁCIE A TIPY

- bioodpad končiaci v spaľovni prispieva k produkcii škodlivých a nebezpečných plynov
- čím menšie kúsky (približne vo veľkosť palca), tým rýchlejšie sa premenia na kompost
- kompost by mal byť stále vlhký

UMIESTNENIE

Hnedé zberné nádoby alebo domáce či komunitné kompostéry

